

Forslag

til

Lov om ændring af lov om revision af den kommunale inddeling.

Fremsat den 16. oktober 1968 af indenrigsministeren.

§ 1.

I lov nr. 225 af 3. juni 1967 om revision af den kommunale inddeling, som ændret ved lov nr. 119 af 17. april 1968, foretages følgende ændringer:

1. Som nyt kapitel indsættes foran det nuværende kapitel I:

„Kapitel I.

Den amtskommunale inddeling.

§ 1. Uden for Københavns og Frederiksberg kommuner samt Københavns amtskommune inddeles landet i 13 nye amtskommuner, omfattende såvel sognekommuner som købstadkommuner m. v.

Stk. 2. Områderne for de nye amtskommuner er følgende:

1. En amtskommune omfattende Frederiksborg amt.

2. En amtskommune omfattende Roskilde amtskommune med Køge og Roskilde kommuner samt

Herfølge, Skovbo, Strøby og Vallø kommuner af Præstø amt.

3. En amtskommune omfattende Holbæk amt med undtagelse af Samsø kommune samt

Sorø amt med undtagelse af Fodby, Fuglebjerg, Herlufsholm, Hyllinge, Karrebæk, Marvede og Vallensved kommuner samt Kvislemark og Fyrendal sogne af Holsteinborg kommune.

4. En amtskommune omfattende Maribo amt,

Præstø amt med undtagelse af de under nr. 2 nævnte kommuner af amtet samt

den del af Sorø amt, der ikke omfattes af den under nr. 3 nævnte nye amtskommune.

5. En amtskommune omfattende Bornholms amt.

6. En amtskommune omfattende Odense og Svendborg amter.

7. En amtskommune omfattende Aabenraa-Sønderborg amt, Haderslev amt,

Tønder amt med undtagelse af Hviding, Roager og Spandet kommuner samt

Hejls, Taps og Vejstrup kommuner af Vejle amt.

8. En amtskommune omfattende Ribe amt med undtagelse af Lejrskov-Jordrup, Seest, Skanderup og Vamdrup kommuner,

Hviding, Roager og Spandet kommuner af Tønder amt samt

Filskov og Sdr. Omme kommuner af Vejle amt.

9. En amtskommune omfattende Vejle amt med undtagelse af Blaaehøj, Brande, Filskov, Hejls, Sdr. Omme, Taps og Vejstrup kommuner,

Lejrskov-Jordrup, Seest, Skanderup og Vamdrup kommuner af Ribe amt samt

Endelave, Horsens, Hvirring-Hornborg, Linnerup-Hammer, Lundum-Hansted, Tamdrup, Tørring, Væhr-Nebel og Aale kommuner af Skanderborg amt.

10. En amtskommune omfattende Ringkøbing amt,

Thisted amt med undtagelse af Fjer-

Indenrigsmin. K.R.K. j. nr. A 11-3-1968.

66 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

ritslev, Hjortdal, Kettrup-Gøttrup, Thorup-Klim og Vust kommuner,

Blaahøj og Brande kommuner af Vejle amt,

Balling-Volling, Brøndum-Hvidbjerg, Daugbjerg-Mønsted-Smøllerup, Durup-Tøndering, Grinderslev-Grønning, Frederiks, Fuur, Hem-Hindborg-Dølby, Hjerker-Harre, Højslev-Dommerby-Lundø, Håsum-Ramsing, Jebjerg-Lyby, Junget-Thorum, Karup, Kobberup-Feldingbjerg-Gammelstrup, Krejbjerg, Lem-Vejby, Lihme, Nautrup-Sæby-Vile, Oddense-Otting, Roslev, Rybjerg, Rødding, Selde-Aasted, Skive, Thise, Tårup-Kvols-Nr. Borris, Vridsted-Fly, Vroue-Resen, Ørslevkloster og Ørum kommuner af Viborg amt samt

den vestlige del af Vrads sogn i Vinding-Bryrup-Vrads kommune af Skanderborg amt.

11. En amtskommune omfattende

Århus amt,

Skanderborg amt med undtagelse af de under nr. 9 nævnte kommuner af amtet og den vestlige del af Vrads sogn i Vinding-Bryrup-Vrads kommune, jfr. nr. 10,

Hjortshøj-Egaa, Hornslet, Skødstrup og Todbjerg-Mejlby kommuner af Randers amt,

Balle, Engesvang, Funder, Gødvad, Kragelund, Lemming, Sejling-Sinding, Serup og Svostrup kommuner af Viborg amt samt

Samsø kommune af Holbæk amt.

12. En amtskommune omfattende

Randers amt med undtagelse af de under nr. 11 nævnte kommuner af amtet,

Viborg amt med undtagelse af de under nr. 10 og 11 nævnte kommuner af amtet samt

Astrup-Storarden, Brorstrup-Haverslev, Oue-Valsgaard, Ravnkilde, Rold-Vebbestrup, Rostrup, Rørbæk-Nørager og Øls-Hørby-Døstrup kommuner af Aalborg amt.

13. En amtskommune omfattende

Hjørring amt,

Aalborg amt med undtagelse af de under nr. 12 nævnte kommuner af amtet samt

Fjerritslev, Hjortdal, Kettrup-Gøttrup, Thorup-Klim og Vust kommuner af Thisted amt.

Stk. 3. Indenrigsministeren kan efter indstilling fra kommunalreformkommissionen ændre grænserne for de i stk. 2 nævnte amtskommuner i forbindelse med ændringer af den primærkommunale inddeling i overensstemmelse med reglerne i §§ 3 og 4. Ministeren kan ligeledes efter indstilling fra kommissionen gennemføre en regulering af amtskommunernes grænser, såfremt befolknings- og erhvervsmæssige hensyn eller hensynet til en hensigtsmæssig varetagelse af de amtskommunale opgaver gør det tilrådeligt.

Stk. 4. De amtskommunale grænser er til lige grænserne for inddelingen i amter.“

2. Kapitel I-IV ændres til: Kapitel II-V.

3. § 1 ændres til § 2 og affattes således:

„§ 2. Indenrigsministeren bemyndiges til i overensstemmelse med reglerne i denne lov at gennemføre en revision af den kommunale inddeling ved:

1. Regulering af den kommunale inddeling omkring byerne, jfr. § 3.

2. Tilvejebringelse af større og mere bærekraftige kommuner, jfr. § 4.

Stk. 2. Ministeren bemyndiges endvidere til at fastsætte vilkårene for etableringen af de i § 1 nævnte nye amtskommuner, jfr. § 10, stk. 1, og § 13.“

4. § 2 ophæves.

5. § 5 affattes således:

„§ 5. Der nedsættes en kommunalreformkommission, der har til opgave over for indenrigsministeren:

1. at fremsætte forslag til revision af den primærkommunale inddeling, jfr. §§ 7 og 8,

2. at foretage en særlig undersøgelse af den kommunale inddeling i Århus, Odense og Aalborg byområder, jfr. § 9, samt

3. at fremsætte forslag til vilkår for etableringen af de nye amtskommuner, jfr. § 10.“

6. § 7, *stk. 1*, affattes således:

„*Stk. 1.* Kommunalreformkommissionen udarbejder et foreløbigt forslag til ændringer i kommuneinddelingen omkring byerne

— bortset fra de i § 9 omhandlede byområder — og til etablering af større og mere bærekraftige kommuner, jfr. §§ 3 og 4“.

7. § 7, stk. 2 og 3, udgår.

8. I § 8, stk. 3, 1. punktum, ændres ordene „§§ 2 og 3, jfr. § 7, stk. 2 og 3,“ til: „§§ 3 og 4“.

9. I § 8, stk. 3, sidste punktum, ændres ordet „Forslagene“ til: „Forslag til de i § 3 nævnte ændringer i den kommunale inddeling“.

10. § 10 affattes således:

„§ 10. Kommunalreformkommissionen fremsætter over for indenrigsministeren forslag til vilkår for etableringen af de i § 1 nævnte nye amtskommuner.

Stk. 2. Til at bistå kommunalreformkommissionen med udarbejdelsen af de i stk. 1 nævnte forslag til vilkår nedsættes for hver af de nye amtskommuner et udvalg på 17 medlemmer valgt af byrådene og amtsrådene inden for den nye amtskommunes grænser.

Stk. 3. Antallet af medlemmer, der skal vælges henholdsvis af byrådene og af amtsrådene, bestemmes af forholdet mellem de samlede folketal pr. 1. juli 1968 i købstadkommunerne og i de øvrige kommuner, der indgår i den nye amtskommune. Hvis der ikke kan opnås enighed mellem byrådene indbyrdes og mellem amtsrådene indbyrdes om valg af repræsentanter til udvalget, vælger hvert enkelt byråd og amtsråd repræsentanter i forhold til folketallet pr. 1. juli 1968 i henholdsvis købstadkommunerne og de dele af amtskommunerne, der skal indgå i den nye amtskommune.

Stk. 4. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler for udvalgenes nedsættelse og deres virksomhed.

Stk. 5. Indenrigsministeren kan tillægge udvalgene opgaver og beføjelser i forbindelse med etableringen af de nye amtskommuner, der ellers efter den gældende lovgivning er henlagt til amtsråd og byråd.

Stk. 6. Udgifterne ved det enkelte udvalgs virksomhed fordeles af udvalget på de pågældende købstadkommuner og amtskommuner i forhold til folketallet pr. 1. juli 1968 i henholdsvis købstadkommunerne og de dele af amtskommunerne, der skal indgå i den nye amtskommune.“

11. § 11 affattes således:

„§ 11. Uanset reglerne i §§ 7 og 8 kan indenrigsministeren efter indstilling fra kommunalreformkommissionen gennemføre ændringer i den kommunale inddeling efter reglerne i § 4 i overensstemmelse med bestemmelserne i afsnit III i lov om landkommunernes styrelse.

Stk. 2. Kommunalreformkommissionen overtager de beføjelser, der er tillagt indlemmelsesnævnet ved lov om landkommunernes styrelse.“

12. I § 13, 1. punktum, indsættes efter ordet „forslag“ ordene: „jfr. § 8, stk. 3, og § 10, stk. 1“.

13. I § 13, sidste punktum, indsættes efter ordet „område“ ordene: „eller vedkommende vilkår“.

14. I §§ 15, 21 og 22 udgår ordene „efter § 2 og 3, jfr. § 7, stk. 2 og 3“.

15. I § 16 indsættes som nyt stk. 2:

„Stk. 2. I forbindelse med gennemførelse af ændringer i den kommunale inddeling, som skal finde sted efter den 1. januar 1970, kan indenrigsministeren fastsætte nærmere bestemmelse om, hvorledes kommunal indkomstskat for det kalenderår, i hvilket ændringen finder sted, skal svares af beboerne i det område, der omfattes af ændringerne.“

§ 2.

Stk. 1. Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Den i § 1, nr. 1, nævnte amtskommunale inddeling gennemføres med virkning fra den 1. april 1970.

Bemærkninger til lovforslaget.

I lov nr. 225 af 3. juni 1967 om revision af den kommunale inddeling er principperne for den fremtidige kommuneinddeling fastlagt, og der er givet udførlige regler for den procedure, der skal anvendes ved tilrettelæggelsen af den nye inddeling.

I lovens kap. I er det bestemt, at der skal etableres nye amtskommuner og gennemføres en ændret kommuneinddeling omkring de byer, der ligger i flere kommuner, samt i det hele tilvejebringes større og mere bæredygtige kommuner. De nye amtskommuner skal omfatte såvel sognekommuner som købstæder m. v., og amtskommunernes antal og grænser skal fastlægges under hensyn til den befolkningsmæssige og erhvervsmæssige udvikling og til, hvad en hensigtsmæssig varetagelse af de amtskommunale opgaver kræver. Ved en ændret kommuneinddeling omkring byerne skal det sikres, at et bysamfund normalt kun ligger i én kommune og får mulighed for en hensigtsmæssig udvikling inden for kommunens grænser. Det skal ved sammenlægning af kommuner tilstræbes, at kommunerne får en sådan størrelse, at de befolkningsmæssigt, erhvervsmæssigt og geografisk danner et hensigtsmæssigt grundlag for en selvstændig varetagelse af de kommunale opgaver.

I lovens kap. II er det pålagt kommunalreformkommissionen inden den 1. april 1969 at fremsætte forslag til en ændret amtskommunal inddeling og til en ændret inddeling omkring de administrativt delte byer — bortset fra provinsens 3 største byer — samt fremsætte forslag til vilkår for den ændrede inddeling. Indenrigsministeren er bemyndiget til at gennemføre en ny kommuneinddeling i overensstemmelse med kommissionens forslag. For Århus, Odense og Aalborg byområder skal en ny kommuneinddeling besluttes af folketinget, hvis der ikke lokalt kan tilvejebringes enighed om en ændret inddeling i overensstemmelse med lovens hovedprincip. Sammenlægningen af de mindre kommuner til større og mere bæredygtige enheder forudsættes i almindelighed løst ved frivillige forhandlinger mellem kommunerne, men kommissionen skal virke til fremme af de frivillige kommunesammenlægninger.

Kommissionen indledte sit arbejde i sommeren 1967 og er meget langt fremme med behandlingen af inddelingsforholdene omkring byerne. Kommissionen har endvidere forberedt en ændring af den amtskommunale inddeling, men da kommissionens materiale herom ikke har peget mod en entydig

løsning af den mest hensigtsmæssige inddeling, og da den offentlige debat, der har været ført om disse problemer, synes at have efterladt tvivl om den rigtige størrelse og afgrænsning af de fremtidige amtskommuner, har regeringen fundet det rigtigt — under hensyn til den betydning, der må tillægges den fremtidige amtskommunale inddeling — at søge den amtskommunale inddeling fastlagt ved lov. Da kommissionens behandling af inddelingsforholdene omkring byerne endvidere har efterladt usikkerhed hos sognekommunerne i oplandet om deres placering i den fremtidige inddeling, har regeringen — efter henvendelse fra De samvirkende Kommunalforeninger i Danmark — ment at måtte bidrage til, at sognekommunernes inddelingsproblemer afklares snarest muligt.

Nærværende lovforslag tager sigte på at søge den fremtidige amtskommunale inddeling fastlagt i inddelingsloven og at udvide kommunalreformkommissionens beføjelser til også at omfatte kommuneinddelingen uden for de delte bysamfund.

Den amtskommunale inddeling.

I de oprindeligt fremsatte forslag til den nye inddelingslov (F.T. 1965-66 tillæg A, sp. 2497, 1966-67 I. tillæg A, sp. 541 og 1966-67 II. tillæg A, sp. 883) var det — ligesom i det loyudkast, der fulgte kommunallovskommissionens betænkning (betænkning nr. 420/1966) — foreslået, at den fremtidige amtskommunale inddeling i princippet skulle tilrettelægges på grundlag af den nuværende amtsinddeling med mulighed for grænsereguleringer og med adgang til „i ganske særlige tilfælde“ at gennemføre en sammenlægning eller nedlæggelse af amtskommuner. Under inddelingslovens behandling i folketinget blev ordet „ganske“ slettet, og af folketingsudvalgets betænkning (F.T. 1966-67 II. tillæg B, sp. 1121) fremgår det, at denne — sprogligt set beskedne — ændring tog sigte på i videre omfang end efter lovforslaget at åbne mulighed for at sammenlægge eller nedlægge amtskommuner. Udvalget fandt det rigtigt at overlade det til kommunalreformkommissionen at gennemgå „hele den amtskommunale inddeling“ og fremsætte forslag til den mest hensigtsmæssige løsning på de amtskommunale inddelingsproblemer.

Kommunalreformkommissionen har i sit hidtidige arbejde med amtsinddelingsproblemerne lagt hoved-

vægten på at tilvejebringe et egnet grundlag for en vurdering af den mest hensigtsmæssige amtskommunale inddeling og har — med udgangspunkt i de i inddelingsloven angivne kriterier for en ny amtskommunal inddeling — tilvejebragt oplysninger om den hidtidige og forventede befolkningsmæssige og erhvervsmæssige udvikling i de enkelte områder af landet, om det daglige kontaktmønster i samfundet, om kravene til en hensigtsmæssig varetagelse af de større lokale opgaver, samt om de enkelte områders økonomiske forhold, deres skattegrundlag, udgiftsforhold m. m. Dette oplysningsmateriale er i begyndelsen af september 1968 offentliggjort i en særlig betænkning „Amtskommuner — befolkning, opgaver, økonomi, oplande“.

Af materialet fremgår det bl. a., at de befolknings- og erhvervsmæssige kontaktforhold i vidt omfang går på tværs af de nuværende amtsgrænser, og at en tilpasning af de administrative grænser til de daglige kontaktlinjer vil kræve vidtgående ændringer i de nuværende amtsgrænser. Kommissionens gennemgang af de større lokale opgaver har ikke været begrænset til de nuværende amtskommunale opgaver, men har også omfattet de forvaltningsopgaver, som kunne tænkes overladt de fremtidige amtskommuner, eller som det ville være naturligt at søge administreret i tilknytning til en ny amtskommunal inddeling. Gennemgangen har ikke peget mod en entydig befolkningsstørrelse, men har vist, at en række lokale opgaver vil kunne tilrettelægges og administreres rationelt af enheder med et befolkningsgrundlag på 200.000—250.000 indbyggere. Det gælder udbygningen af sygehøvsæsenet efter nye af sundhedsstyrelsen skitserede retningslinjer og administrationen af en række opgaver inden for sundhedsvæsenet, undervisningssektoren, biblioteksvæsenet, den sociale forsyning etc. Endnu større enheder vil åbne mulighed for en lokal administration af flere opgaver, men det er relativt få opgaver, der ved en generel forøgelse af kravene til amtskommunernes befolkningsunderlag vil kunne overføres til amtskommunerne. Den foretagne analyse af de enkelte amters økonomiske forhold har vist, at købstædernes optagelse i amtskommunerne gennemgående vil give de nye amtskommuner større skattekraft, men at der fortsat vil være betydelig forskel på amtskommunernes økonomiske formåen. Den økonomiske bærekraft er så forskellig fra landsdel til landsdel, at der ikke ved inddelingsændringer kan opnås blot en tilnærmelsesvis økonomisk udligning mellem amtskommunerne, selv om det dog er muligt ved sammenlægninger af de nuværende amter at opnå en vis økonomisk udligning.

Da der ikke under kommissionens behandling af inddelingsforholdene tegnede sig et helt klart billede af den mest hensigtsmæssige amtskommunale inddeling, fandt kommissionen det rigtigt at offentliggøre visse skitseforslag til en ny amtskommunal inddeling for derved at søge rejst en offentlig debat om disse problemer og eventuelt herved fremkalde synspunkter, der kunne være vejledende for de videre overvejelser om de fremtidige amtskommuners antal og grænser.

I en særlig publikation „Nye amtskommuner“ offentliggjorde kommissionen i juli 1968 3 skitseforslag til en ny amtskommunal inddeling. Skitseforslagene, der inddeler landet uden for hovedstadsområdet (København, Frederiksberg og Københavns amtskommune) i henholdsvis 16, 13 og 12 amtskommuner, var ikke udtryk for nogen stillingtagen fra kommissionens side, men skitserne repræsenterede de vigtigste af de synspunkter, som var kommet frem under kommissionens behandling af problemerne. Forslagene adskilte sig fra hinanden i relation såvel til omfanget af amtsammenlægninger som til rækkevidden af grænsereguleringerne.

De 3 skitseforslag var suppleret med en fjerde skitse til en opdeling af landet i 8 amter, idet der havde været nævnt muligheden af at gennemføre en videregående sammenlægning af amter. Dette skitseforslag var dog ledsaget af en bemærkning om, at det var den overvejende opfattelse i kommissionen, at så vidtgående ændringer i den administrative inddeling ikke var nødvendige for at tilvejebringe et hensigtsmæssigt grundlag for en varetagelse af de amtskommunale opgaver.

Offentliggørelsen af kommissionens skitseforslag har givet anledning til en indgående debat om den fremtidige amtskommunale inddeling. Der har i dagspressen været en række indlæg om amtsinddelingen, og der har i amtsråd, byråd og sogneråd været forhandlinger om den mest hensigtsmæssige inddeling. På amtsrådsforeningens ekstraordinære møde i Randers den 15. august 1968 blev inddelingsproblemerne indgående drøftet, og der fremkom indlæg fra hovedparten af amtsrådene.

Under hensyn til den betydning, der må tillægges den fremtidige amtskommunale inddeling, og den usikkerhed, der har været om det mest hensigtsmæssige antal amter, fandt regeringen det imidlertid rigtigt, at problemerne i forbindelse med de fremtidige amtskommuners antal og grænser afgøres af folketinget. I skrivelse af 2. september 1968 anmodede indenrigsministeriet derfor kommissionen om — uanset de i inddelingsloven fastsatte procedureregler — at afgive det tilvejebragte materiale vedrørende amtsinddelingen til ministeriet, ledsaget

af de bemærkninger, som kommissionen måtte finde anledning til. Det blev præciseret, at kommissionen ikke skulle føle sig bundet af den nuværende lovs bestemmelser om omfanget af den foreskrevne revision af amtsinddelingen.

Kommunalreformkommissionen har herefter i skrivelse af 24. september 1968 (optaget som bilag 3) redegjort for kommissionens hidtidige behandling af de amtskommunale inddelingsforhold og fremsendt det materiale, som kommissionen har tilvejebragt til belysning af amtsinddelingsproblemerne. Der er i anledning af kommissionens skitseforslag til en ny amtskommunal inddeling indgået skriftlige henvendelser fra 13 amtsråd, 68 byråd og 24 sogneråd, som kommissionen har fremsendt ledsaget af bemærkninger om, at disse henvendelser langt fra afspejler nogen enighed mellem kommunerne om amtsinddelingen i de enkelte områder af landet, men at der dog er visse fælles træk i flere af indlæggene. Der er i hovedparten af amterne givet udtryk for et ønske om at bevare det nuværende amt som en selvstændig amtskommunal enhed, men der er samtidig antydnet subsidiære løsninger på amtsinddelingen, der til en vis grad viser sammenfaldende interesser. Dette gælder i særlig grad i relation til eventuelle amtssammenlægninger, medens der tilsyneladende er større uenighed mellem kommunerne om den mere detaljerede fastlæggelse af amtsgrænserne. Der er dog også her områder, hvor en skitseret regulering af en amtsgrænse har mødt forståelse på begge sider af den nuværende grænse.

Kommissionen har ikke ment at burde fremsætte et konkret forslag til en fremtidig amtskommunal inddeling, men har fremhævet, at der blandt medlemmerne er enighed om, at det vil være rigtigt og muligt at gennemføre en betydelig reduktion i antallet af amtskommuner. Det tilvejebragte materiale peger som nævnt mod, at der ved ændringer i den amtskommunale inddeling bør søges etableret enheder med et befolkningsgrundlag på så vidt muligt mindst 200.000—250.000 indbyggere, idet enheder af denne størrelse vil åbne mulighed for en rationel tilrettelæggelse og administration af en række lokale opgaver. Der bør endvidere ved den nye amtsinddeling tages hensyn til de befolkningsmæssige og erhvervs-mæssige kontaktforhold i de enkelte områder af landet, men kommissionen finder ikke, at udligningsmæssige betragtninger — under hensyn til den relativt beskedne forskel i udligningen, som opnås ved de forskellige amtssammenlægninger — bør tillægges for afgørende vægt ved tilrettelæggelsen af den nye amtsinddeling.

Kommissionen fremhæver endelig, at hensynet til den fremtidige primærkommunale inddeling må

indgå som et afgørende moment ved fastlæggelsen af de fremtidige amtskommunale grænser.

Regeringen er enig i, at de af kommissionen fremhævede kriterier bør lægges til grund for en fremtidig amtskommunal inddeling. Der er — som en ny § 1 i inddelingsloven — foreslået en inddeling af landet uden for hovedstaden i 13 nye amtskommuner, og dette forslag er tænkt anvendt som udgangspunkt for en fri og åben forhandling i folketinget. Forslaget bygger på de af kommunalreformkommissionen udarbejdede skitseforslag, idet der dog i videst muligt omfang er taget hensyn til de indvendinger, der er fremsat imod kommissionens skitser. De foreslåede nye amtskommuners udstrækning og grænser fremgår af bilag 2, og der er i bilag 7 givet nærmere oplysninger om den forventede befolkningsudvikling inden for de nye amtskommuners område, deres skattegrundlag m. v.

Efter forslaget opretholdes Frederiksborg amt med uændrede grænser som en selvstændig amtskommune, medens Roskilde amtskommune, der ligeledes opretholdes som en selvstændig amtskommune, er foreslået udvidet med en del af Køge by's sydlige opland fra Præstø amt. Holbæk og Sorø amter er foreslået sammenlagt til én amtskommune, dog er Samsø foreslået overført til Århus amt og en del af Sorø amt omfattende Næstved by's opland er foreslået overført til Præstø amt, der med de således regulerede grænser er foreslået sammenlagt med Maribo amt. Bornholms amt er foreslået opretholdt som en selvstændig amtskommune, og Bornholm bliver dermed den befolkningsmæssigt mindste amtskommune og den beskatningsmæssigt ringest stillede. De fynske amter er foreslået sammenlagt til én amtskommune, og det samme gælder de sønderjyske amter efter visse grænsereguleringer syd for Ribe og Kolding. Ribe og Vejle amter er foreslået opretholdt som selvstændige amtskommuner efter visse grænsereguleringer, der for Vejle amtskommune bl. a. indebærer, at Horsens by med nærmeste opland overføres fra Skanderborg amt til Vejle amt. Den resterende del af Skanderborg amt er foreslået sammenlagt med Århus amt og udvidet med en del af Silkeborg by's opland fra Viborg amt og en del af Århus by's opland fra Randers amt. Ringkøbing amt er foreslået sammenlagt med størsteparten af Thisted amt, samt Salling og Skiveområdet fra Viborg amt, som i øvrigt er foreslået sammenlagt med Randers amt, der er udvidet med Hobro by's opland fra Aalborg amt. Endelig er Hjørring og Aalborg amter samt Vester Hanherred fra Thisted amt foreslået sammenlagt til ét amt. Der er ved de foreslåede grænsereguleringer taget hensyn til de allerede vedtagne kommunesammen-

lægninger på tværs af amtsgrænserne og til de af kommissionen foreslåede sammenlægninger samt til de sammenlægningsdrøftelser, der for tiden føres mellem kommuner, beliggende i hver sit amt.

Hovedstadsområdet — der i det hele er holdt uden for inddelingsloven — er ikke omfattet af forslaget, men der er ved den stort set uændrede bibeholdelse af Roskilde og Frederiksborg amter taget hensyn til de igangværende forhandlinger om et udvidet samarbejde mellem disse amter og de øvrige kommuner i hovedstadsområdet.

Der er i § 1, stk. 3, foreslået optaget en bemyndigelse for indenrigsministeren til efter indstilling fra kommunalreformkommissionen at ændre de amtskommunale grænser, hvor der gennemføres primærkommunale sammenlægninger på tværs af de foreslåede grænser, ligesom ministeren er foreslået bemyndiget til at foretage mindre reguleringer af de fastlagte amtsgrænser, såfremt befolknings- og erhvervsmæssige hensyn eller hensynet til en hensigtsmæssig varetagelse af de amtskommunale opgaver gør det tilrådeligt.

Det er kun selve den amtskommunale inddeling, der foreslås fastlagt i loven. Det er tanken, at vilkårene for etableringen af de nye amtskommuner skal fastlægges af indenrigsministeren efter indstilling fra kommissionen. Da hovedparten af de foreslåede amtskommuner omfatter flere købstadkommuner og amtskommuner eller dele af amtskommuner, er det fundet hensigtsmæssigt at etablere et fællesudvalg for disse kommuner, der kan bistå kommissionen med udarbejdelsen af vilkårene og i det hele bidrage til en løsning af de administrative problemer som etableringen af de nye amtskommuner vil rejse. Udvalgene svarer i princippet til de fællesudvalg, der nedsættes ved de primærkommunale sammenlægninger, men da det sandsynligvis i højere grad vil være nødvendigt at udstyre de amtskommunale fællesudvalg med særlige opgaver og beføjelser i forbindelse med dannelsen af de nye amtskommuner, er det fundet rigtigt at instituere udvalgene i selve loven.

Sognekommunernes inddelingsforhold.

Der har i forbindelse med kommissionens behandling af inddelingsforholdene omkring de administrativt delte byer vist sig særlige vanskeligheder med tilrettelæggelsen af den sognekommunale inddeling. Inddelingsloven bygger på det hovedprincip, at de sognekommunale inddelingsproblemer skulle kunne løses af kommunerne selv ved indbyrdes forhandlinger, og denne forventning støttede sig især på det meget betydelige antal frivillige kommunesammen-

lægninger, som det lykkedes at gennemføre pr. 1. april 1966. Med sognekommunale sammenlægninger, gennemført nogenlunde i takt med kommissionens behandling af byernes inddelingsforhold — og måske til dels inspireret af afklaringen af inddelingen omkring byerne — ville det være muligt at realisere en stort set samlet løsning af de primærkommunale inddelingsforhold pr. 1. april 1970.

Der har i hovedparten af landets amter været en ret betydelig forhandlingsinteresse, og det er lykkedes for en del kommuner — støttet af amtsråd og de lokale kommunalforeninger — at opnå enighed om kommunesammenlægning. Men der er områder i landet, hvor det har været vanskeligt at få iværksat realistiske sammenlægningsforhandlinger, og områder, hvor usikkerheden overfor den fremtidige inddeling omkring byerne — og til dels også de fremtidige amtsgrænser — har hæmmet forhandlingsaktiviteten. Der har — særlig i den seneste tid — hos rene landkommuner, der ikke kan påregne nogen byudvikling, kunnet spores en interesse for en sammenlægning med nærmeste større by, og i en del tilfælde ville imødekomme af sådanne sammenlægningsønsker ikke kunne undgå at efterlade uløste problemer for andre kommuner i området.

Kommunalreformkommissionen har bestræbt sig på at behandle inddelingsforholdene omkring byerne i lyset af de samlede inddelingsproblemer inden for større områder. Kommissionen har med henblik herpå indledt sine forhandlinger i de enkelte områder med drøftelser med de respektive amtsråd, og kommissionen har i sine forslag til en ny kommuneinddeling omkring byerne kun vist sig imødekomende over for ønsker hos rene landkommuner om sammenlægning med byen, hvis det er skønnet, at en sammenlægning ikke forringer mulighederne for gennemførelse af en rationel kommuneinddeling i oplandet til byen. I en del tilfælde, hvor der har foreligget tvivl om den rigtige kommuneinddeling uden for byen, har kommissionen holdt kommuner eller dele af kommuner uden for sine forslag og har henvist til, at en endelig stillingtagen til kommunernes ønsker om sammenlægning med de øvrige kommuner omkring byen må afvente en samlet plan for tilrettelæggelsen af kommuneinddelingen i omegnen. Denne fremgangsmåde har givet anledning til stigende kritik — i særlig grad hos de sognekommuner, der således afskæres fra at gennemføre den frivilligt vedtagne sammenlægning med byen.

De samvirkende Kommunalforeninger i Danmark har fulgt denne udvikling med opmærksomhed og har ved forhandlinger i indenrigsministeriet og på anden måde givet udtryk for ængstelse over for en

fortsættelse af udviklingen. I en skrivelse af 22. august 1968 (jfr. bilag 8) har samvirksomheden henstillet til indenrigsministeren, at der snarest muligt søges gennemført sådanne ændringer i loven om revision af den kommunale inddeling, at der åbnes mulighed for en samlet tilrettelæggelse af den primærkommunale inddeling — i videst muligt omfang i tilknytning til den stedfindende revision af inddelingen omkring byerne. Samvirksomheden henviser til, at man principielt fortsat mener, at det ville være bedst, om sammenlægningsproblemer kunne løses ved frie forhandlinger mellem kommunerne, men at man har set sig nødsaget til at tage spørgsmålet om en ændret fremgangsmåde for tilvejebringelse af en ny kommuneinddeling uden for byområderne op til fornyet overvejelse. Samvirksomheden peger på, at det bør tilstræbes, at der snarest muligt udarbejdes samlede planer for den primærkommunale inddeling for sammenhængende geografiske områder — planer som kan udarbejdes med bistand af amtsrådene og de lokale kommunalforeninger, og som kan danne grundlag for kommunernes forhandlinger om sammenlægninger.

Regeringen deler samvirksomhedens opfattelse af, at det ville være af betydning, om sammenlægning af kommunerne uden for byområderne i videst muligt omfang kunne gennemføres på frivillig basis, men finder — ligesom samvirksomheden — at udviklingen har nødvendiggjort, at kommunalreformkommissionen i højere grad får mulighed for at søge den samlede primærkommunale inddeling tilrettelagt i overensstemmelse med de i inddelingsloven fastlagte principper for kommunernes størrelse og afgrænsning.

Det ville være af værdi, om der snarest muligt kunne tilvejebringes samlede planer for den fremtidige primærkommunale inddeling for større områder ad gangen, uden at det dermed er nødvendigt at søge de sognekommunale sammenlægninger realiseret samtidig med inddelingsforholdene omkring byerne.

Hovedformålet hermed skulle være at sikre, at enhver kommune uanset dens beliggenhed og økonomiske forhold i fremtiden indgår i en bærekraftig kommunedannelse.

Det er regeringens opfattelse, at det skulle være muligt — på grundlag af de undersøgelser af de sognekommunale inddelingsforhold, som i kommunallovkommissionens tid blev udarbejdet af de enkelte amtsråd, lokale kommunalforeninger m. m., og de forhandlinger, som kommunalreformkommissionen har ført med de enkelte amtsråd — inden for en relativ kort tid at udarbejde foreløbige forslag til en ny kommuneinddeling også uden for de by-

mæssige bebyggelser, hvis forhold er omhandlet i lovens § 3.

Udkast til sådanne forslag måtte efter anmodning fra kommissionen kunne forberedes af de respektive amtsråd i samarbejde med de lokale kommunalforeninger — efter forhandling med de byråd og øvrige amtsråd, som kunne ventes at blive berørt af forslaget — og indsendes til kommunalreformkommissionen ledsaget af udtalelser fra de berørte kommuner. Vedtagne kommunesammenlægninger, der er i overensstemmelse med et sådant udkast, må af kommissionen kunne anbefales godkendt af indenrigsministeren, jfr. nærmere nedenfor, såfremt sammenlægningerne efter kommissionens opfattelse kan indpasses i helhedsbilledet for den fremtidige kommuneinddeling i området.

På det således foreliggende grundlag — og med videst mulig hensyntagen til de af kommunerne afgivne udtalelser — udarbejder kommissionen et foreløbigt forslag til en ny kommuneinddeling, som offentliggøres og udsendes til kommunerne med opfordring til at søge tilvejebragt enighed om kommunesammenlægninger i overensstemmelse med forslaget. Efter offentliggørelsen af forslagene må kommissionen ved et til formålet nedsat underudvalg optage forhandlinger med de kommuner, der ikke kan tiltræde forslaget, og hvis sådanne forhandlinger skulle give anledning dertil, må kommissionen være indstillet på at udarbejde nye foreløbige forslag.

Hvis kommunerne ikke inden en passende frist er nået til enighed om sammenlægning, og der ikke er udsigt til, at enighed kan opnås, fremsætter kommissionen et endeligt forslag til indenrigsministeren om de ændringer i kommuneinddelingen, der bør gennemføres for det pågældende område.

Denne fremgangsmåde — der stort set svarer til den, der er skitseret af De samvirkende Kommunalforeninger i skrivelsen af 22. august 1968 — vil kunne praktiseres inden for de rammer, der er angivet for kommunalreformkommissionens virksomhed i inddelingslovens §§ 7 og 8. Det skulle således alene være nødvendigt her at henviser til, at kommissionens virksomhed nu også omfatter inddelingsforholdene i henhold til lovens § 4, og at fremhæve, at datoen den 1. april 1969 ikke gælder for revisionen af denne del af kommuneinddelingen. En ny sognekommunal inddeling efter de angivne retningslinjer ville formentlig kunne være afsluttet den 1. april 1972.

Af hensyn til de mange frivillige sammenlægninger, der er vedtaget — eller som for tiden forhandles — med henblik på gennemførelse pr. 1. april 1970, er det fundet rigtigt at foreslå, at der i lovens § 11 gives indenrigsministeren en bemyndigelse til

F. t. l. vedr. den kommunale inddeling.

efter indstilling fra kommunalreformkommissionen at godkende sådanne sammenlægninger. Det må dog for hver enkelt sag vurderes, om den vedtagne sammenlægning efter kommissionens opfattelse kan indpasses i helhedsbilledet for den fremtidige kommuneinddeling i området.

Der er ikke i loven angivet nogen mindstestørrelse for de fremtidige kommuner, men det var i bemærkningerne til lovforslaget i sin tid fremhævet, at det burde tilstræbes, at kommunerne normalt fik et befolkningsgrundlag på mindst 5.000—6.000 indbyggere. Selv om den senere tids forhandlinger mellem kommunerne i flere tilfælde end måske oprindelig forudsat har peget mod større kommunale enheder — enheder på 7.000—10.000 indbyggere — har regeringen ikke fundet det rigtigt at forøge kravene til de sognekommunale sammenlægninger. Forholdene varierer meget fra område til område, og da kommuner, der har 5.000—6.000 indbyggere — eller inden for en kortere tid kan skønnes at nå op på dette indbyggertal — vil kunne opbygge en rationel kommunal administration og på forsvarelig vis vil kunne løse skoleopgaver, sociale opgaver m. v., bør denne kommunistørrelse efter regeringens opfattelse fortsat være den normale mindstestørrelse.

I områder, hvor det befolkningsmæssigt, erhvervs- mæssigt og geografisk vil være naturligt, skal dog større enheder kunne etableres som hidtil.

De samvirkende Kommunalforeninger har i deres henvendelse af 22. august foreslået, at samvirksomhedens repræsentation i kommunalreformkommissionen — som følge af kommissionens udvidede beføjelser over for sognekommunerne — udvides fra én til tre repræsentanter. Det er regeringens opfattelse, at det ved nedsættelsen af et underudvalg under kommissionen til forhandling om de foreløbige planer for de sognekommunale sammenlægninger skulle være muligt at sikre den sognekommunale repræsentation en relativt større indflydelse ved behandlingen af disse problemer.

*Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.**ad § 1.*

Til nr. 1.

I bestemmelsen fastlægges den geografiske inddeling af landet uden for hovedstaden i 13 nye amtskommuner. Bestemmelsen afløser de nugældende regler i lovens § 1, nr. 1, § 2 og §§ 5, 7 og 8, i det omfang disse regler fastlægger principper for den fremtidige amtskommunale inddeling og retningslinjer for kommunalreformkommissionens behandling af de amtskommunale inddelingsproblemer.

67 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev. lovforslag).

Det er i det foreslåede *stk. 1* angivet, at nye amtskommuner omfatter såvel sognekommuner som købstadkommuner m. v., jfr. den gældende lovs § 1, stk. 1, og § 2, stk. 1.

I *stk. 3* er der foreslået tillagt indenrigsministeren en bemyndigelse til — efter indstilling fra kommunalreformkommissionen — at gennemføre sådanne ændringer i den fastlagte nye amtskommunale inddeling, som er nødvendige af hensyn til tilrettelæggelsen af den primærkommunale inddeling. I den i *stk. 2* foreslåede nye amtskommunale inddeling er der i videst muligt omfang taget hensyn til de igangværende forhandlinger om primærkommunale sammenlægninger m. v., men der er områder i landet, hvor forholdene endnu er uafklarede, og hvor det ikke kan udelukkes, at der som følge af kommunernes forhandlinger og kommissionens arbejde med den primærkommunale inddeling kan opstå ønsker om kommunesammenlægning på tværs af de foreslåede nye amtsgrænser. Det er endvidere fundet rimeligt at bemyndige indenrigsministeren til efter indstilling fra kommunalreformkommissionen at gennemføre mindre grænserereguleringer i områder, hvor der måtte vise sig at være en stærk befolkningsmæssig interesse i et andet amtskommunalt tilhørsforhold, eller hvor hensynet til en rationel varetagelse af de amtskommunale opgaver gør en sådan mindre grænsereregulering rimelig.

I *stk. 4* foreslås det, at ændringerne af den amtskommunale inddeling ledsages af tilsvarende ændringer af amtsinddelingen. Ved bestemmelsen er det således sikret, at der fremtidig bliver sammenfald mellem den amtslige og den amtskommunale inddeling.

Til nr. 2.

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til nr. 3.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende lovs § 1 med den ændring, der følger af, at den amtskommunale inddeling nu søges fastsat i selve loven. Det fremgår af den foreslåede formulering af § 2, stk. 2, at indenrigsministerens bemyndigelse i relation til de nye amtskommuners etablering — bortset fra de under nr. 1 nævnte mindre grænserereguleringer — er begrænset til fastsættelsen af etableringsvilkårene.

Til nr. 4.

Ændringen er af redaktionel karakter, jfr. bemærkningerne til nr. 1.

Til nr. 5 og 6.

Den gældende lovs § 5 indeholder en kortfattet angivelse af kommunalreformkommissionens arbejdsopgaver. Bestemmelsen er foreslået ændret, dels som følge af, at den fremtidige amtskommunale inddeling nu foreslås optaget i selve loven, dels som en konsekvens af, at det — som angivet i indledningsbemærkningerne — er fundet rigtigt at udstyre kommissionen med beføjelser også i relation til de sognekommunale sammenlægninger. Kommissionen skal således ikke længere alene „virke for“ sammenlægning af primærkommunerne til større og mere bærekygtige enheder, men skal — på linje med behandlingen af byernes inddelingsforhold — fremsætte egentlige forslag til en ny inddeling. Henvi- sningen til § 7, der igen i den nu foreslåede for- mulering af stk. 1 henviser såvel til § 3 som § 4, angiver kommissionens udvidede arbejdsopgaver på dette område.

Der er i øvrigt gennemført en redaktionel om- formning af § 5, således at paragraffen fremtræder som den foreslåede § 2, stk. 1.

Til nr. 7.

De gældende bestemmelser i § 7, stk. 2 og 3, giver kommunalreformkommissionen mulighed for i visse situationer — i forbindelse med behandlingen af inddelingen omkring byerne og den amtskommunale inddeling — at fremsætte forslag til en videregående sammenlægning af primærkommuner for at skabe større og mere bærekraftige enheder. Med den ændrede affattelse af §§ 5 og 7 og 8, der nu generelt bemyndiger kommissionen til at fremsætte sådanne forslag, er disse bestemmelser overflødige og fore- slås ophævet.

Til nr. 8.

Ændringen er en konsekvens af de under nr. 5, 6 og 7 foreslåede ændringer.

Til nr. 9.

Da kommunalreformkommissionens arbejde med kommuneinddelingen uden for byerne ikke vil kunne færdiggøres inden den 1. april 1969, er det i lovens § 8, stk. 3, sidste pkt., foreslået tydeliggjort, at denné tidsfrist alene gælder i relation til kommissionens indstillinger om byernes inddelingsforhold. Da kom- missionen i øvrigt har fulgt den praksis først at afgive indstilling om selve inddelingsforholdene og senere — når ministerens tiltrædelse af indstillingen foreligger — optage forhandling med kommunerne om fastsættelsen af vilkårene for gennemførelsen af den nye kommuneinddeling, er det fundet rigtigt i bestemmelsen at tydeliggøre, at tidsfristen 1. april 1969 alene har relation til forslagene til den ændrede inddeling.

Til nr. 10.

I den foreslåede § 10 er der givet regler om frem- gangsmåden ved etableringen af de nye amts- kommuner.

Det er i *stk. 1* foreslået, at det er kommunal- reformkommissionen, der fremsætter forslag til vil- kårene for etableringen af de nye amtskommuner. Disse vilkår skal angive retningslinjerne for de nye amtskommuners overtagelse af aktiver, passiver m. v. fra de nuværende amtskommuner og fra køb- stadkommunerne; og der skal i vilkårene — på samme måde som ved de primærkommunale sam- menlægninger — tages stilling til en række over- gangsproblemer i henseende til refusioner, skatte- forhold, amtsrådets medlemstal etc. Gennem vil- kårfastsættelsen åbnes mulighed for, at de nye amts- kommuner kan fungere straks fra etableringen den 1. april 1970. De af kommissionen foreslåede vilkår er indenrigsministeren bemyndiget til at gennem- føre, jfr. den under nr. 12 foreslåede ændring af lovens § 13.

Disse vilkårsudkast bør udarbejdes i et nært sam- arbejde med de berørte kommunalbestyrelser. Da hovedparten af de nye amtskommuner imidlertid består af flere af de nuværende amtskommuner eller dele af disse amtskommuner samt en række køb- stæder, vil det være forbundet med praktiske van- skeligheder for kommissionen gennem forhandlinger med kommunalbestyrelserne at søge at nå til enig- hed om vilkårene. Det er derfor i *stk. 2* foreslået, at der til bistand for kommissionen i dette arbejde etableres et særligt udvalg for hver af de nye amts- kommuner, sammensat af repræsentanter for de nuværende amts- og byråd inden for det område, de nye amtskommuner dækker. Det er foreslået, at disse udvalg — der i første række skal fungere som forbindelsesled mellem kommissionen og de enkelte kommunalbestyrelser — har et fast medlemstal (17 medlemmer) i hver amtskommune. I *stk. 3* er det foreslået, at medlemmerne vælges af byrådene for sig og af amtsrådene for sig efter forholdet mel- lem købstædernes og amtskommunernes folketal pr. 1. juli 1968. Det ville i mange henseender være rimeligt, om de enkelte amtsråd og byråd blev repræsenteret i disse fællesudvalg, men der vil i flere af de nye amtskommuner ikke være mulighed for at sikre samtlige implicerede byråd og amtsråd repræsentation i udvalgene, hvis udvalgspladserne skal fordeles mellem de enkelte kommuner i forhold til deres folketal. Det er derfor ved bestemmelsens formulering fremhævet, at udvalgspladserne bør søges fordelt ved indbyrdes forhandlinger inden for de to kommunegrupper, og kun hvis sådanne for- handlinger ikke fører til et resultat, bør udvalgs-

pladserne fordeles mellem de enkelte kommuner i forhold til deres indbyggertal. En amtskommune, der kun afgiver en del af sit areal til den nye amtskommune, deltager kun i fordelingen i forhold til indbyggertallet i det pågældende område. De flækkommuner, der ikke deltager i det almindelige amtsrådsvalg, betragtes i denne henseende som købstadkommuner, medens de øvrige flækkommuner og „Marstal-kommunerne“ forudsættes repræsenteret i udvalgene gennem amtsrådene.

I *stk. 4* er indenrigsministeren foreslået bemyndiget til at fastsætte nærmere regler for udvalgenes nedsættelse og deres virksomhed.

I *stk. 5* er indenrigsministeren foreslået bemyndiget til at tillægge udvalgene særlige opgaver og beføjelser i forbindelse med etableringen af de nye amtskommuner, der efter den gældende lovgivning henhører under amtsråd og byråd. Det er nødvendigt, at der træffes en række beslutninger inden 1. april 1970, for at de nye amtskommuner kan virke straks fra etableringen. Der skal udarbejdes budget for 1970-71, træffes beslutning om skatteudskrivningen for dette år, og træffes foreløbige beslutninger om personale m. m. Ved de primærkommunale sammenlægninger er disse afgørelser i almindelighed henlagt til kommunalbestyrelserne, men i relation til skatteudskrivningen er fællesudvalget i almindelighed udstyret med en særlig bemyndigelse i vilkårene. For de nye amtskommuner, der for flertallets vedkommende som nævnt repræsenterer flere købstæder og flere amtskommuner, forekommer det særligt nødvendigt at overlade en række afgørelser til fællesudvalget.

Det er i *stk. 6* foreslået, at udgifterne ved udvalgets virksomhed fordeles på områdets amts- og købstadkommuner efter folketal.

Til nr. 11.

Den foreslåede § 11, *stk. 1*, svarer til den gældende lovs § 10, *stk. 1*, der bl. a. indeholder hjemmelen for gennemførelsen af sammenlægning eller grænsereguleringer mellem kommuner i overensstemmelse med princippet i inddelingslovens § 4. Der er ved bevarelsen af den pågældende bestemmelse åbnet mulighed for en fortsat gennemførelse af de „frivillige“ kommunesammenlægninger m. v., selv om kommissionen endnu ikke har fremsat et foreløbigt forslag til den nye kommuneinddeling, men det er foreslået, at sådanne ændringer i den kommunale inddeling fremtidig kun kan gennemføres i overensstemmelse med kommunalreformkommissionens indstilling.

Stk. 2 svarer til den gældende lovs § 11.

Da kommunalreformkommissionen efter ændrings-

forslagene til §§ 7 og 8 skal udarbejde forslag om ændringer i den primærkommunale inddeling i overensstemmelse med lovens § 4, er bestemmelsen i den gældende lovs § 10, *stk. 2* — der pålægger kommunalreformkommissionen i samarbejde med amtsrådene at virke for gennemførelsen af disse ændringer — foreslået ophævet.

Til nr. 12 og 13.

Den foreslåede ændring i formuleringen af § 13, 1. punktum, er en konsekvens af, at kommissionens forslag vedrørende den amtskommunale inddeling som hovedregel er begrænset til vilkårene for de nye amtskommuners etablering. Det er i § 13, sidste punktum, foreslået tydeliggjort, at uenighed mellem ministeren og kommissionen om vilkårene for etablering af de nye kommuner må afgøres af folketinget.

Til nr. 14.

Ændringerne i §§ 15, 21 og 22 er en konsekvens af, at lovens almindelige regler nu også finder anvendelse på de sognekommunale sammenlægninger.

Til nr. 15.

Ændringen tager sigte på at skabe særlige overgangsregler for den kommunale indkomstbeskatning ved kommunesammenlægninger efter kildeskattens gennemførelse den 1. januar 1970.

Efter kildeskatteordningen, der træder i kraft den 1. januar 1970, udskrives kommunal indkomstskat i primærkommunerne for et kalenderår ad gangen, således at personfradrag og udskrivningsprocent for kommunens skatteydere fastsættes i begyndelsen af oktober måned forud for kalenderåret som gældende for hele kalenderåret uanset flytning til andre kommuner m. v. i kalenderårets løb. Det må anses for påkrævet af hensyn til kildeskattens administration, at dette helårsskattesystem fastholdes også i tilfælde af kommunesammenlægninger m. v. pr. 1. april i kalenderåret. Da den kommunale indkomstskat for kalenderåret 1970 af beboerne i et område, der omfattes af en kommunesammenlægning pr. 1. april 1970, navnlig skal dække den nye kommunes udskrivningsbehov for regnskabsåret 1970-71, vil det normalt være naturligt at fastsætte beboernes kommuneskatteprocent for hele kalenderåret 1970, altså også for tiden før sammenlægningen, under hensyntagen til den nye kommunes forhold.

Bestemmelserne i landkommunallovens § 36, *stk. 1*, sidste pkt., og inddelingslovens § 19 åbner en almindelig adgang til at foretage sådanne afvigelser fra gældende love og bestemmelser m. v., som begrundes ved de gennem en kommuneomlæg-

ning skabte særlige forhold. Da det må anses for tvivlsomt, om der i disse forskrifter er hjemmel til at beregne personskattetilsvaret på nyt grundlag allerede forud for det tidspunkt, fra hvilket en sammenlægning har virkning, er det fundet rettest udtrykkeligt at hjemle adgang til i de enkelte tilfælde af ændringer i den kommunale inddeling i kalenderårets løb at fastsætte nærmere regler om en helårsbeskatning for de enkelte skatteydere.

Efter kildeskatteordningen modtager den enkelte kommune af statskassen i kalenderårets løb — til foreløbig dækning af kommuneskatten — visse beløb, hvis størrelse beregnes på grundlag af den indtægt ved kommuneskat, der er fastsat i kommunens til enhver tid gældende budget. Disse foreløbige beløb modregnes ved den endelige opgørelse og afregning af kommuneskatten mellem stat og kommune, der finder sted efter kalenderårets udløb. De tvivlsspørgsmål vedrørende denne afregning, der måtte opstå som følge af ændringer i de enkelte kommuners områder i kalenderårets løb, vil kunne løses ved hertil sigtende bestemmelser i sammenlægningsvilkår m. v. på samme måde som den øvrige fastsættelse af den økonomiske afregning i forbindelse med kommunesammenlægninger m. v.

Behandlingen af *lov nr. 225 af 3. juni 1967 om revision af den kommunale inddeling* findes således omtalt i Folketingstidende 1966-67, 2. samling:

Lovforslaget.....	tillæg A sp.	883
Fremsættelsen	-	42
Første behandling	-	323
Udvalgsbetænkning	tillæg B	1121
Anden behandling	-	4229
Tredje behandling	-	4347
Forslaget som vedtaget.....	tillæg C	613

Tidligere behandlinger af samme lovforslag findes omtalt således:

Folketingstidende 1965-66:

Lovforslaget.....	tillæg A sp.	2497
Fremsættelsen	-	5695
Første behandling	-	6029
Udvalgsbetænkning.....	tillæg B	1653
Folketingstidende 1966-67, 1. samling:		
Lovforslaget.....	tillæg A sp.	541
Fremsættelsen	-	317
Første behandling	-	639

Behandlingen af *lov nr. 119 af 17. april 1968 om ændring af lov om revision af den kommunale inddeling* findes således omtalt i Folketingstidende 1967-68, 2. samling:

Lovforslaget.....	tillæg A sp.	1275
Fremsættelsen	-	612
Første behandling	-	1252
Udvalgsbetænkning.....	tillæg B	77
Anden behandling	-	2008
Tredje behandling	-	2315
Forslaget som vedtaget.....	tillæg C	83

Bilag 1.

Lovforslaget sammenholdt med den gældende lov.

Nuværende affattelse af loven.

(Som ændret ved lov nr. 119 af 17. april 1968).

Foreslået affattelse af loven.

(Ændringerne kursiveret).

Kapitel I.

Den amtskommunale inddeling.

§ 1. Uden for Københavns og Frederiksberg kommuner samt Københavns amtskommune inddeles landet i 13 nye amtskommuner, omfattende såvel sognekommuner som købstadkommuner m. v.

Stk. 2. Områderne for de nye amtskommuner er følgende:

1. En amtskommune omfattende Frederiksborg amt.
2. En amtskommune omfattende Roskilde amtskommune med Køge og Roskilde kommuner samt Herfølge, Skovbo, Strøby og Vallø kommuner af Præstø amt.
3. En amtskommune omfattende Holbæk amt med undtagelse af Samsø kommune samt Sorø amt med undtagelse af Fodby, Fuglebjerg, Herlufsholm, Hyllinge, Karrebæk, Marvede og Vallensved kommuner samt Kvislemark og Fyrendal sogne af Holsteinborg kommune.
4. En amtskommune omfattende Maribo amt, Præstø amt med undtagelse af de under nr. 2 nævnte kommuner af amtet samt den del af Sorø amt, der ikke omfattes af den under nr. 3 nævnte nye amtskommune.
5. En amtskommune omfattende Bornholms amt.
6. En amtskommune omfattende Odense og Svendborg amter.
7. En amtskommune omfattende Aabenraa-Sønderborg amt, Haderslev amt,

*Nuværende affattelse af loven.**Foreslået affattelse af loven.*

Tønder amt med undtagelse af Hviding, Roager og Spandet kommuner samt Hejls, Taps og Vejstrup kommuner af Vejle amt.

8. En amtskommune omfattende Ribe amt med undtagelse af Lejrskov-Jordrup, Seest, Skanderup og Vandrup kommuner,

Hviding, Roager og Spandet kommuner af Tønder amt samt

Filskov og Sdr. Omme kommuner af Vejle amt.

9. En amtskommune omfattende

Vejle amt med undtagelse af Blaaehøj, Brande, Filskov, Hejls, Sdr. Omme, Taps og Vejstrup kommuner,

Lejrskov-Jordrup, Seest, Skanderup og Vandrup kommuner af Ribe amt samt

Endelave, Horsens, Hvirring-Hornborg, Linnerup-Hammer, Lundum-Hansted, Tamdrup, Tørring, Væhr-Nebel og Aale kommuner af Skanderborg amt.

10. En amtskommune omfattende

Ringkøbing amt,

Thisted amt med undtagelse af Fjerritslev, Hjortdal, Kettrup-Gøttrup, Thorup-Klim og Vust kommuner,

Blaahøj og Brande kommuner af Vejle amt,

Balling-Volling, Brøndum-Hvidbjerg, Daugbjerg-Mønsted-Smøllerup, Durup-Tøndering, Grinderslev-Grønning, Frederiks, Fuur, Hem-Hindborg-Dølby, Hjerker-Harre, Højslev-Dommerby-Lundø, Håsum-Ramsing, Jebjerg-Lyby, Junget-Thorum, Karup, Kobberup-Feldingbjerg-Gammelstrup, Krejbjerg, Lem-Vejby, Lihme, Nautrup-Sæby-Vile, Oddense-Otting, Roslev, Rybjerg, Rødding, Selde-Aasted, Skve, Thise, Tårup-Kvols-Nr. Borris, Vridsted-Fly, Vroue-Resen, Ørlevkloster og Ørum kommuner af Viborg amt samt

den vestlige del af Vrads sogn i Vinding-Bryrup-Vrads kommune af Skanderborg amt.

11. En amtskommune omfattende

Århus amt,

Skanderborg amt med undtagelse af de under nr. 9 nævnte kommuner af amtet

Nuværende affattelse af loven.

Foreslået affattelse af loven.

og den vestlige del af Vrads sogn i Vinding-Bryrup-Vrads kommune, jfr. nr. 10; Hjortshøj-Egaa, Hornslet, Skødstrup og Todbjerg-Mejlby kommuner af Randers amt,

Balle, Engesvang, Funder, Gødvad, Kragelund, Lemming, Sejling-Sinding, Serup og Svostrup kommuner af Viborg amt samt

Samsø kommune af Holbæk amt.

12. En amtskommune omfattende

Randers amt med undtagelse af de under nr. 11 nævnte kommuner af amtet,

Viborg amt med undtagelse af de under nr. 10 og 11 nævnte kommuner af amtet samt

Astrup-Storarden, Brorstrup-Haverslev, Oue-Valsgaard, Ravnkilde, Rold-Vebstrup, Rostrup, Rørbæk-Nørager og Øls-Hørby-Døstrup kommuner af Aalborg amt.

13. En amtskommune omfattende

Hjørring amt,

Aalborg amt med undtagelse af de under nr. 12 nævnte kommuner af amtet samt

Fjerritslev, Hjortdal, Kettrup-Gøttrup, Thorup-Klim og Vust kommuner af Thisted amt.

Stk. 3. Indenrigsministeren kan efter indstilling fra kommunalreformkommissionen ændre grænserne for de i stk. 2 nævnte amtskommuner i forbindelse med ændringer af den primærkommunale inddeling i overensstemmelse med reglerne i §§ 3 og 4. Ministeren kan ligeledes efter indstilling fra kommissionen gennemføre en regulering af amtskommunernes grænser, såfremt befolknings- og erhvervsmæssige hensyn eller hensynet til en hensigtsmæssig varetagelse af de amtskommunale opgaver gør det tilrådeligt.

Stk. 4. De amtskommunale grænser er tilige grænserne for inddelingen i amter.

Kapitel I.

Kapitel II.

Almindelige principper for revision af den kommunale inddeling.

Almindelige principper for revision af den kommunale inddeling.

§ 1. Indenrigsministeren bemyndiges til i overensstemmelse med denne lov at gennemføre en revision af den kommunale inddeling ved:

§ 2. Indenrigsministeren bemyndiges til i overensstemmelse med reglerne i denne lov at gennemføre en revision af den kommunale inddeling ved:

Nuværende affattelse af loven.

1. Etablering af nye amtskommuner, der omfatter såvel sognekommuner som købstadkommuner m. v., jfr. § 2.
2. Regulering af den kommunale inddeling omkring byerne, jfr. § 3.
3. Tilvejebringelse af større og mere bærekraftige kommuner, jfr. § 4.

§ 2. De nye amtskommuner skal omfatte vedkommende amtsrådsreds samt de købstadkommuner m. v., der er beliggende i amtet. Består et amt af 2 amtsrådskrede, indgår disse i forening i den nye amtskommune, jfr. dog § 24.

Stk. 2. I områder, hvor de nuværende amtsgrænser går på tværs af den befolknings- og erhvervsmæssige udvikling, eller hvor hensynet til en hensigtsmæssig varetagelse af de amtskommunale opgaver i øvrigt gør det tilrådeligt, skal amtskommunernes grænser søges reguleret.

Stk. 3. I særlige tilfælde kan der foretages sammenlægning af to eller flere amter til én amtskommune eller nedlæggelse af en amtskommune i forbindelse med omlægning af de amtskommunale grænser.

§ 3. Den kommunale inddeling omkring byerne skal fastlægges således, at bysamfund, der er beliggende i flere kommuner, men som må betragtes som samhørende, normalt kommer til at ligge i samme kommune. Ved vurderingen af, om et bysamfund må betragtes som samhørende, skal der lægges vægt på de befolkningsmæssige, erhvervsmæssige og økonomiske forhold, der knytter de enkelte bydele sammen, og på, om det af hensyn til byens forventede udvikling og planlægningen af denne vil være rimeligt at sikre, at bysamfundet i kommunal henseende kommer til at udgøre en enhed.

Stk. 2. Det skal tilstræbes, at der under hensyn til den forventede befolknings- og erhvervsmæssige udvikling m. v. tillægges de enkelte bykommuner sådanne arealer, at der på længere sigt sikres byen mulighed for en hensigtsmæssig byudvikling inden for kommunens grænser.

§ 4. Ved fastlæggelsen af den kommunale inddeling skal det tilstræbes, at kommunerne

Foreslået affattelse af loven.

1. Regulering af den kommunale inddeling omkring byerne, jfr. § 3.

2. Tilvejebringelse af større og mere bærekraftige kommuner, jfr. § 4.

Stk. 2. Ministeren bemyndiges endvidere til at fastsætte vilkårene for etableringen af de i § 1 nævnte nye amtskommuner, jfr. § 10, stk. 1, og § 13.

§ 3. Den kommunale inddeling omkring byerne skal fastlægges således, at bysamfund, der er beliggende i flere kommuner, men som må betragtes som samhørende, normalt kommer til at ligge i samme kommune. Ved vurderingen af, om et bysamfund må betragtes som samhørende, skal der lægges vægt på de befolkningsmæssige, erhvervsmæssige og økonomiske forhold, der knytter de enkelte bydele sammen, og på, om det af hensyn til byens forventede udvikling og planlægningen af denne vil være rimeligt at sikre, at bysamfundet i kommunal henseende kommer til at udgøre en enhed.

Stk. 2. Det skal tilstræbes, at der under hensyn til den forventede befolknings- og erhvervsmæssige udvikling m. v. tillægges de enkelte bykommuner sådanne arealer, at der på længere sigt sikres byen mulighed for en hensigtsmæssig byudvikling inden for kommunens grænser.

§ 4. Ved fastlæggelsen af den kommunale inddeling skal det tilstræbes, at kommunerne

Bilag til f. t. l. vedr. den kommunale inddeling.

Nuværende affattelse af loven.

får en sådan størrelse, at de befolkningsmæssigt, erhvervsmæssigt og geografisk danner et hensigtsmæssigt grundlag for en selvstændig varetagelse af de kommunale opgaver.

Stk. 2. Omlægning af den kommunale inddeling efter reglerne i stk. 1 skal, hvor ikke særlige forhold foreligger, søges gennemført ved fuldstændig sammenlægning af kommuner.

Kapitel II.

Fremgangsmåden ved revision af den kommunale inddeling.

§ 5. Der nedsættes en kommunalreformkommission, der har til opgave over for indenrigsministeren at fremsætte forslag til etablering og afgrænsning af nye amtskommuner og til revision af den kommunale inddeling omkring bysamfundene, jfr. § 7, samt at foretage en særlig undersøgelse af den kommunale inddeling i Århus, Odense og Aalborg byområder, jfr. § 9.

Stk. 2. Kommissionen skal endvidere virke til fremme af en ændret kommuneinddeling i overensstemmelse med reglerne i § 10.

§ 6. Kommunalreformkommissionen består af en formand, der beskikkes af indenrigsministeren, samt et antal medlemmer, hvoraf hvert af de i finansudvalget repræsenterede partier udpeger 1 medlem, medens 6 beskikkes af indenrigsministeren, heraf 2 efter indstilling fra Den danske Købstadforening og 3 efter indstilling fra henholdsvis De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark, Amsrådsforeningen i Danmark og Foreningen Bymæssige Kommuner.

Stk. 2. For hvert af medlemmerne beskikkes eller vælges en eller flere stedfortrædere efter reglerne i stk. 1.

Stk. 3. Det parti, der har udpeget et medlem og hans stedfortræder, er til enhver tid berettiget til at udpege et nyt medlem eller en ny stedfortræder, ligesom ministeren efter indstilling fra vedkommende kommunale organisation kan tilbagekalde et medlems eller hans stedfortræders beskikkelse og beskikke en anden i den pågældendes sted. Når et parti ikke længere er repræsenteret i finansudvalget, udtræder det pågældende

Foreslået affattelse af loven.

får en sådan størrelse, at de befolkningsmæssigt, erhvervsmæssigt og geografisk danner et hensigtsmæssigt grundlag for en selvstændig varetagelse af de kommunale opgaver.

Stk. 2. Omlægning af den kommunale inddeling efter reglerne i stk. 1 skal, hvor ikke særlige forhold foreligger, søges gennemført ved fuldstændig sammenlægning af kommuner.

Kapitel III.

Fremgangsmåden ved revision af den kommunale inddeling.

§ 5. Der nedsættes en kommunalreformkommission, der har til opgave over for indenrigsministeren:

1. at fremsætte forslag til revision af den primærkommunale inddeling, jfr. §§ 7 og 8,

2. at foretage en særlig undersøgelse af den kommunale inddeling i Århus, Odense og Aalborg byområder, jfr. § 9, samt

3. at fremsætte forslag til vilkår for etableringen af de nye amtskommuner, jfr. § 10.

§ 6. Kommunalreformkommissionen består af en formand, der beskikkes af indenrigsministeren, samt et antal medlemmer, hvoraf hvert af de i finansudvalget repræsenterede partier udpeger 1 medlem, medens 6 beskikkes af indenrigsministeren, heraf 2 efter indstilling fra Den danske Købstadforening og 3 efter indstilling fra henholdsvis De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark, Amsrådsforeningen i Danmark og Foreningen Bymæssige Kommuner.

Stk. 2. For hvert af medlemmerne beskikkes eller vælges en eller flere stedfortrædere efter reglerne i stk. 1.

Stk. 3. Det parti, der har udpeget et medlem og hans stedfortræder, er til enhver tid berettiget til at udpege et nyt medlem eller en ny stedfortræder, ligesom ministeren efter indstilling fra vedkommende kommunale organisation kan tilbagekalde et medlems eller hans stedfortræders beskikkelse og beskikke en anden i den pågældendes sted. Når et parti ikke længere er repræsenteret i finansudvalget, udtræder det pågældende

Nuværende affattelse af loven.

medlem og hans stedfortræder af kommissionen.

Stk. 4. Et medlem eller en stedfortræder kan ikke deltage i behandlingen af en sag, der berører hans bopælskommune.

§ 7. Kommunalreformkommissionen udarbejder et foreløbigt forslag til ændringer i den amtskommunale inddeling i overensstemmelse med reglerne i § 2 og — for de byer, der ikke er omfattet af § 9 — til ændringer i kommuneinddelingen omkring byerne i overensstemmelse med reglerne i § 3.

Stk. 2. Skal der ske regulering af kommunegrænserne omkring et bysamfund, kan kommissionen fremsætte forslag til en videregående sammenlægning efter reglerne i § 4 for at sikre en hensigtsmæssig kommuneinddeling i området.

Stk. 3. Foreslås en del af en sognekommune sammenlagt med en anden kommune, skal der i forslaget tages stilling til, om den øvrige del af sognekommunen foreløbig kan opretholdes som en selvstændig kommune eller skal sammenlægges med en eller flere andre kommuner, idet reglerne i § 4 herved så vidt muligt tilgodeses. Det anførte gælder også, hvis der i forbindelse med en regulering af amtskommunegrænserne foretages en deling af en sognekommune.

§ 8. Det foreløbige forslag skal forelægges kommunalbestyrelserne for de kommuner, der direkte berøres af det, til udtalelse. Kommunalbestyrelserne opfordres samtidig til ved forhandling at nå til enighed om den detaljerede udformning af forslaget og vilkårene for dets gennemførelse.

Stk. 2. De enkelte kommunalbestyrelser skal inden for en frist, der fastsættes af kommunalreformkommissionen, afgive en udtalelse om, hvorvidt kommunalbestyrelsen kan tiltræde de dele af forslaget, der berører den pågældende kommune, samt om, hvorvidt der mellem kommunalbestyrelserne har kunnet tilvejebringes enighed om vilkårene. Kan en kommunalbestyrelse ikke tiltræde forslaget, eller har der ikke kunnet skabes enighed om vilkårene, afgiver kommunalbestyrelsen en begrundet udtalelse om, hvilke ændringer i forslaget

Foreslået affattelse af loven.

medlem og hans stedfortræder af kommissionen.

Stk. 4. Et medlem eller en stedfortræder kan ikke deltage i behandlingen af en sag, der berører hans bopælskommune.

§ 7. Kommunalreformkommissionen udarbejder et foreløbigt forslag til ændringer i kommuneinddelingen omkring byerne — bortset fra de i § 9 omhandlede byområder — og til etablering af større og mere bærekraftige kommuner, jfr. §§ 3 og 4.

§ 8. Det foreløbige forslag skal forelægges kommunalbestyrelserne for de kommuner, der direkte berøres af det, til udtalelse. Kommunalbestyrelserne opfordres samtidig til ved forhandling at nå til enighed om den detaljerede udformning af forslaget og vilkårene for dets gennemførelse.

Stk. 2. De enkelte kommunalbestyrelser skal inden for en frist, der fastsættes af kommunalreformkommissionen, afgive en udtalelse om, hvorvidt kommunalbestyrelsen kan tiltræde de dele af forslaget, der berører den pågældende kommune, samt om, hvorvidt der mellem kommunalbestyrelserne har kunnet tilvejebringes enighed om vilkårene. Kan en kommunalbestyrelse ikke tiltræde forslaget, eller har der ikke kunnet skabes enighed om vilkårene, afgiver kommunalbestyrelsen en begrundet udtalelse om, hvilke ændringer i forslaget

Nuværende affattelse af loven.

der ønskes foretaget, eller på hvilke punkter uenighed om vilkårene foreligger. Samtidig oplyses stemmernes fordeling ved kommunalbestyrelsens afstemning i sagen.

Stk. 3. På grundlag af det materiale, der herefter foreligger, og efter eventuelle forhandlinger med de enkelte kommunalbestyrelser udarbejder kommunalreformkommissionen endelige forslag til de i §§ 2 og 3, jfr. § 7, stk. 2 og 3, nævnte ændringer i kommuneinddelingen og vilkårene herfor. Kommunalreformkommissionens forslag skal være vedtaget af et flertal af kommissionens medlemmer. Mindretal i kommissionen kan afgive begrundet særvotum. Forslagene skal indsendes til indenrigsministeren senest den 1. april 1969.

§ 9. Kommunalreformkommissionen foretager i Århus, Odense og Aalborg byområder undersøgelser af de befolkningsmæssige, erhvervs-mæssige og økonomiske forhold og tilvejebringer et materiale til brug for en vurdering af, i hvilket omfang hensynet til byudviklingen og varetagelsen af de øvrige kommunale opgaver taler for en ændret kommuneinddeling i disse områder, jfr. § 3.

Stk. 2. Undersøgelsesmateriale forelægges kommunalbestyrelserne for de kommuner, der direkte berøres af undersøgelsen. Opnås der mellem kommunerne enighed om en revision af den kommunale inddeling i byområdet, gennemføres ændringerne i kommuneinddelingen i overensstemmelse med reglerne i nærværende lov. Kan der ikke opnås enighed mellem kommunerne, fremsender kommissionen undersøgelsesmateriale til indenrigsministeren med henblik på gennemførelsen af en eventuel ændret kommuneinddeling ved særlig lov.

Foreslået affattelse af loven.

der ønskes foretaget, eller på hvilke punkter uenighed om vilkårene foreligger. Samtidig oplyses stemmernes fordeling ved kommunalbestyrelsens afstemning i sagen.

Stk. 3. På grundlag af det materiale, der herefter foreligger, og efter eventuelle forhandlinger med de enkelte kommunalbestyrelser udarbejder kommunalreformkommissionen endelige forslag til de i §§ 3 og 4 nævnte ændringer i kommuneinddelingen og vilkårene herfor. Kommunalreformkommissionens forslag skal være vedtaget af et flertal af kommissionens medlemmer. Mindretal i kommissionen kan afgive begrundet særvotum. *Forslag til de i § 3 nævnte ændringer i den kommunale inddeling* skal indsendes til indenrigsministeren senest den 1. april 1969.

§ 9. Kommunalreformkommissionen foretager i Århus, Odense og Aalborg byområder undersøgelser af de befolkningsmæssige, erhvervs-mæssige og økonomiske forhold og tilvejebringer et materiale til brug for en vurdering af, i hvilket omfang hensynet til byudviklingen og varetagelsen af de øvrige kommunale opgaver taler for en ændret kommuneinddeling i disse områder, jfr. § 3.

Stk. 2. Undersøgelsesmateriale forelægges kommunalbestyrelserne for de kommuner, der direkte berøres af undersøgelsen. Opnås der mellem kommunerne enighed om en revision af den kommunale inddeling i byområdet, gennemføres ændringerne i kommuneinddelingen i overensstemmelse med reglerne i nærværende lov. Kan der ikke opnås enighed mellem kommunerne, fremsender kommissionen undersøgelsesmateriale til indenrigsministeren med henblik på gennemførelsen af en eventuel ændret kommuneinddeling ved særlig lov.

§ 10. Kommunalreformkommissionen fremsætter over for indenrigsministeren forslag til vilkår for etableringen af de i § 1 nævnte nye amtskommuner.

Stk. 2. Til at bistå kommunalreformkommissionen med udarbejdelsen af de i stk. 1 nævnte forslag til vilkår ned sættes for hver af de nye amtskommuner et udvalg på 17 medlemmer valgt af byrådene og amtsrådene inden for den nye amtskommunes grænser.

Nuværende affattelse af loven.

§ 10. Ændringer i den kommunale inddeling efter reglerne i § 4 skal, bortset fra de i § 7, stk. 2 og 3, nævnte tilfælde, ske efter bestemmelserne i afsnit III i lov om landkommunernes styrelse.

Stk. 2. Kommunalreformkommissionen og amtsrådene skal virke for gennemførelse af de i stk. 1 nævnte ændringer, herunder yde bistand i fornødent omfang til kommunalbestyrelserne under deres forhandlinger.

§ 11. Kommunalreformkommissionen overtager de beføjelser, der er tillagt indlemmelsesnævnet ved lov om landkommunernes styrelse.

§ 12. Offentlige myndigheder skal efter anmodning fra kommunalreformkommissionen tilvejebringe og meddele de oplysninger, der er nødvendige for kommissionens virksomhed. Enhver kommunalbestyrelse

Foreslået affattelse af loven.

Stk. 3. Antallet af medlemmer, der skal vælges henholdsvis af byrådene og af amtsrådene, bestemmes af forholdet mellem de samlede folketal pr. 1. juli 1968 i købstadkommunerne og i de øvrige kommuner, der indgår i den nye amtskommune. Hvis der ikke kan opnås enighed mellem byrådene indbyrdes og mellem amtsrådene indbyrdes om valg af repræsentanter til udvalget, vælger hvert enkelt byråd og amtsråd repræsentanter i forhold til folketallet pr. 1. juli 1968 i henholdsvis købstadkommunerne og de dele af amtskommunerne, der skal indgå i den nye amtskommune.

Stk. 4. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler for udvalgenes nedsættelse og deres virksomhed.

Stk. 5. Indenrigsministeren kan tillægge udvalgene opgaver og beføjelser i forbindelse med etableringen af de nye amtskommuner, der ellers efter den gældende lovgivning er henlagt til amtsråd og byråd.

Stk. 6. Udgifterne ved det enkelte udvalgs virksomhed fordeles af udvalget på de pågældende købstadkommuner og amtskommuner i forhold til folketallet pr. 1. juli 1968 i henholdsvis købstadkommunerne og de dele af amtskommunerne, der skal indgå i den nye amtskommune.

§ 11. Uanset reglerne i §§ 7 og 8 kan indenrigsministeren efter indstilling fra kommunalreformkommissionen gennemføre ændringer i den kommunale inddeling efter reglerne i § 4 i overensstemmelse med bestemmelserne i afsnit III i lov om landkommunernes styrelse.

Stk. 2. Kommunalreformkommissionen overtager de beføjelser, der er tillagt indlemmelsesnævnet ved lov om landkommunernes styrelse.

§ 12. Offentlige myndigheder skal efter anmodning fra kommunalreformkommissionen tilvejebringe og meddele de oplysninger, der er nødvendige for kommissionens virksomhed. Enhver kommunalbestyrelse

Nuværende affattelse af loven.

skal efter anmodning lade sig repræsentere ved kommissionens møder. Repræsentanter for vælgerne er berettiget til at give møde for kommissionen efter dennes nærmere bestemmelse.

Stk. 2. Kommunalreformkommissionen kan kræve, at der foretages afstemning i en kommune eller en del af denne om kommissionens forslag. Afstemningen skal ske efter de regler, der gælder for kommunale valg.

§ 13. Indenrigsministeren bemyndiges til at gennemføre kommunalreformkommissionens endelige forslag. Kan indenrigsministeren ikke tiltræde et af kommissionen fremsat forslag, tilbagesender han sagen til fornyet behandling i kommissionen. Opnås der fortsat ikke enighed imellem indenrigsministeren og kommissionen, påhviler det ministeren at søge den kommunale inddeling i det pågældende område fastlagt ved særlig lov.

§ 14. Ændringer i den kommunale inddeling skal finde sted fra en 1. april at regne, medmindre kommunalreformkommissionen efter indstilling fra kommunalbestyrelserne anbefaler en anden ikrafttrædelsesdato.

Kapitel III.

De nærmere vilkår for revisionen af den kommunale inddeling.

§ 15. I de vilkår, der fastsættes i forbindelse med en ændring af den kommunale inddeling efter §§ 2 og 3, jfr. § 7, stk. 2 og 3, træffes der bestemmelse om ordningen af de kommunale forhold, der berøres af omlægningen, herunder om skatteligningen, den økonomiske afregning samt eventuelt om udredelse af erstatning, om nyvalg til kommunalbestyrelsen og dennes medlemstal samt i det hele om sådanne kommunale anliggender, som det må anses for nødvendigt eller hensigtsmæssigt at sikre tilrettelagt, inden ændringen i den kommunale inddeling gennemføres.

§ 16. Foreligger der væsentlige forskelle med hensyn til den hidtidige beskatnings-

Foreslået affattelse af loven.

skal efter anmodning lade sig repræsentere ved kommissionens møder. Repræsentanter for vælgerne er berettiget til at give møde for kommissionen efter dennes nærmere bestemmelse.

Stk. 2. Kommunalreformkommissionen kan kræve, at der foretages afstemning i en kommune eller en del af denne om kommissionens forslag. Afstemningen skal ske efter de regler, der gælder for kommunale valg.

§ 13. Indenrigsministeren bemyndiges til at gennemføre kommunalreformkommissionens endelige forslag, *jfr. § 8, stk. 3, og § 10, stk. 1.* Kan indenrigsministeren ikke tiltræde et af kommissionen fremsat forslag, tilbagesender han sagen til fornyet behandling i kommissionen. Opnås der fortsat ikke enighed imellem indenrigsministeren og kommissionen, påhviler det ministeren at søge den kommunale inddeling i det pågældende område *eller vedkommende vilkår* fastlagt ved særlig lov.

§ 14. Ændringer i den kommunale inddeling skal finde sted fra en 1. april at regne, medmindre kommunalreformkommissionen efter indstilling fra kommunalbestyrelserne anbefaler en anden ikrafttrædelsesdato.

Kapitel IV.

De nærmere vilkår for revisionen af den kommunale inddeling.

§ 15. I de vilkår, der fastsættes i forbindelse med en ændring af den kommunale inddeling træffes der bestemmelse om ordningen af de kommunale forhold, der berøres af omlægningen, herunder om skatteligningen, den økonomiske afregning samt eventuelt om udredelse af erstatning, om nyvalg til kommunalbestyrelsen og dennes medlemstal samt i det hele om sådanne kommunale anliggender, som det må anses for nødvendigt eller hensigtsmæssigt at sikre tilrettelagt, inden ændringen i den kommunale inddeling gennemføres.

§ 16. Foreligger der væsentlige forskelle med hensyn til den hidtidige beskatnings-

Nuværende affattelse af loven.

form i de kommuner eller dele af kommuner, der indgår i en nydannet kommune, eller har disse kommuner en væsentligt forskellig økonomisk stilling, kan der i ganske særlige tilfælde fastsættes overgangsregler for den kommunale ejendomsbeskatning og de personlige skatter til kommunen. Overgangsregler må højst gælde i 4 år. Overgangsreglerne for de personlige skatter kan begrænses til at omfatte personer, der på sammenlægningstidspunktet har bopæl i et bestemt område eller i et nærmere fastsat tidsrum forud har haft bopæl i dette.

§ 17. Såfremt en ændring af kommuneinddelingen medfører en afgørende forringelse af en kommunes økonomi, kan der under ganske særlige omstændigheder tillægges kommunen en passende erstatning, der udredes af den eller de kommuner, der opnår en fordel ved ændringen i kommuneinddelingen. Erstatning kan helt eller delvis bestå i overtagelse af kommunale forpligtelser.

§ 18. Medfører en ændring af den kommunale inddeling, at et område henføres under andre forskrifter i henhold til sundhedslovgivningen eller bygningslovgivningen, kan det i vilkårene bestemmes, at disse regler først skal gælde for området efter udløbet af et tidsrum, der ikke må overstige 15 år.

§ 19. I vilkårene kan foretages sådanne afvigelser fra gældende love og bestemmelser m. v., som begrundes ved de gennem reformen skabte særlige forhold.

Kapitel IV.

Særlige bestemmelser.

§ 20. Uanset bestemmelserne i den øvrige lovgivning overtager den nye amtskommune

Foreslået affattelse af loven.

form i de kommuner eller dele af kommuner, der indgår i en nydannet kommune, eller har disse kommuner en væsentlig forskellig økonomisk stilling, kan der i ganske særlige tilfælde fastsættes overgangsregler for den kommunale ejendomsbeskatning og de personlige skatter til kommunen. Overgangsregler må højst gælde i 4 år. Overgangsreglerne for de personlige skatter kan begrænses til at omfatte personer, der på sammenlægningstidspunktet har bopæl i et bestemt område eller i et nærmere fastsat tidsrum forud har haft bopæl i dette.

Stk. 2. I forbindelse med gennemførelse af ændringer i den kommunale inddeling, som skal finde sted efter den 1. januar 1970, kan indenrigsministeren fastsætte nærmere bestemmelse om, hvorledes kommunal indkomstskat for det kalenderår, i hvilket ændringen finder sted, skal svares af beboerne i det område, der omfattes af ændringerne.

§ 17. Såfremt en ændring af kommuneinddelingen medfører en afgørende forringelse af en kommunes økonomi, kan der under ganske særlige omstændigheder tillægges kommunen en passende erstatning, der udredes af den eller de kommuner, der opnår en fordel ved ændringen i kommuneinddelingen. Erstatning kan helt eller delvis bestå i overtagelse af kommunale forpligtelser.

§ 18. Medfører en ændring af den kommunale inddeling, at et område henføres under andre forskrifter i henhold til sundhedslovgivningen eller bygningslovgivningen, kan det i vilkårene bestemmes, at disse regler først skal gælde for området efter udløbet af et tidsrum, der ikke må overstige 15 år.

§ 19. I vilkårene kan foretages sådanne afvigelser fra gældende love og bestemmelser m. v., som begrundes ved de gennem reformen skabte særlige forhold.

Kapitel V.

Særlige bestemmelser.

§ 20. Uanset bestemmelserne i den øvrige lovgivning overtager den nye amtskommune

Nuværende affattelse af loven.

umiddelbart ved sin etablering følgende opgaver og udgifter:

1. Opgaver og udgifter, som ved lov er pålagt amtskommunerne, samt de tilsvarende opgaver og udgifter i købstæderne.
2. Opgaver og udgifter, for hvilke der ved lov er etableret et særligt administrativt eller økonomisk fællesskab mellem amtskommuner og købstæder.

Stk. 2. I tilfælde, hvor amtsråd eller både amtsråd og byråd i henhold til lov skal udpege medlemmer af særlige udvalg m. v., foretages valget af de nye amtsråd.

Stk. 3. I tvivlstilfælde afgør indenrigsministeren, om en opgave eller udgift skal anses for overtaget af den nye amtskommune, samt i hvilket omfang repræsentationsretten i henhold til stk. 2 er overført til det nye amtsråd.

§ 21. I forbindelse med en omlægning af den kommunale inddeling efter §§ 2 og 3, jfr. § 7, stk. 2 og 3, kan indenrigsministeren efter indstilling fra kommunalreformkommissionen ophæve et bestående fællesskab mellem to eller flere kommuner og fastsætte vilkårene herfor.

§ 22. Ændringer i den kommunale inddeling efter §§ 2 og 3, jfr. § 7, stk. 2 og 3, medfører ingen ændring i områderne for kredit- og hypotekforeningernes og brandforsikringsselskabernes virksomhed.

§ 23. Uanset bestemmelserne i denne lov bevarer de hidtidige købstæder købstadnavnet.

§ 24. Loven gælder ikke for København og Frederiksberg kommuner, Københavns amtskommune, Færøerne eller Grønland.

Stk. 2. Der kan dog foretages mindre grænsereguleringer mellem Københavns amtskommune og tilstødende amtskommuner.

Foreslået affattelse af loven.

umiddelbart ved sin etablering følgende opgaver og udgifter:

1. Opgaver og udgifter, som ved lov er pålagt amtskommunerne, samt de tilsvarende opgaver og udgifter i købstæderne.
2. Opgaver og udgifter, for hvilke der ved lov er etableret et særligt administrativt eller økonomisk fællesskab mellem amtskommuner og købstæder.

Stk. 2. I tilfælde, hvor amtsråd eller både amtsråd og byråd i henhold til lov skal udpege medlemmer af særlige udvalg m. v., foretages valget af de nye amtsråd.

Stk. 3. I tvivlstilfælde afgør indenrigsministeren, om en opgave eller udgift skal anses for overtaget af den nye amtskommune, samt i hvilket omfang repræsentationsretten i henhold til stk. 2 er overført til det nye amtsråd.

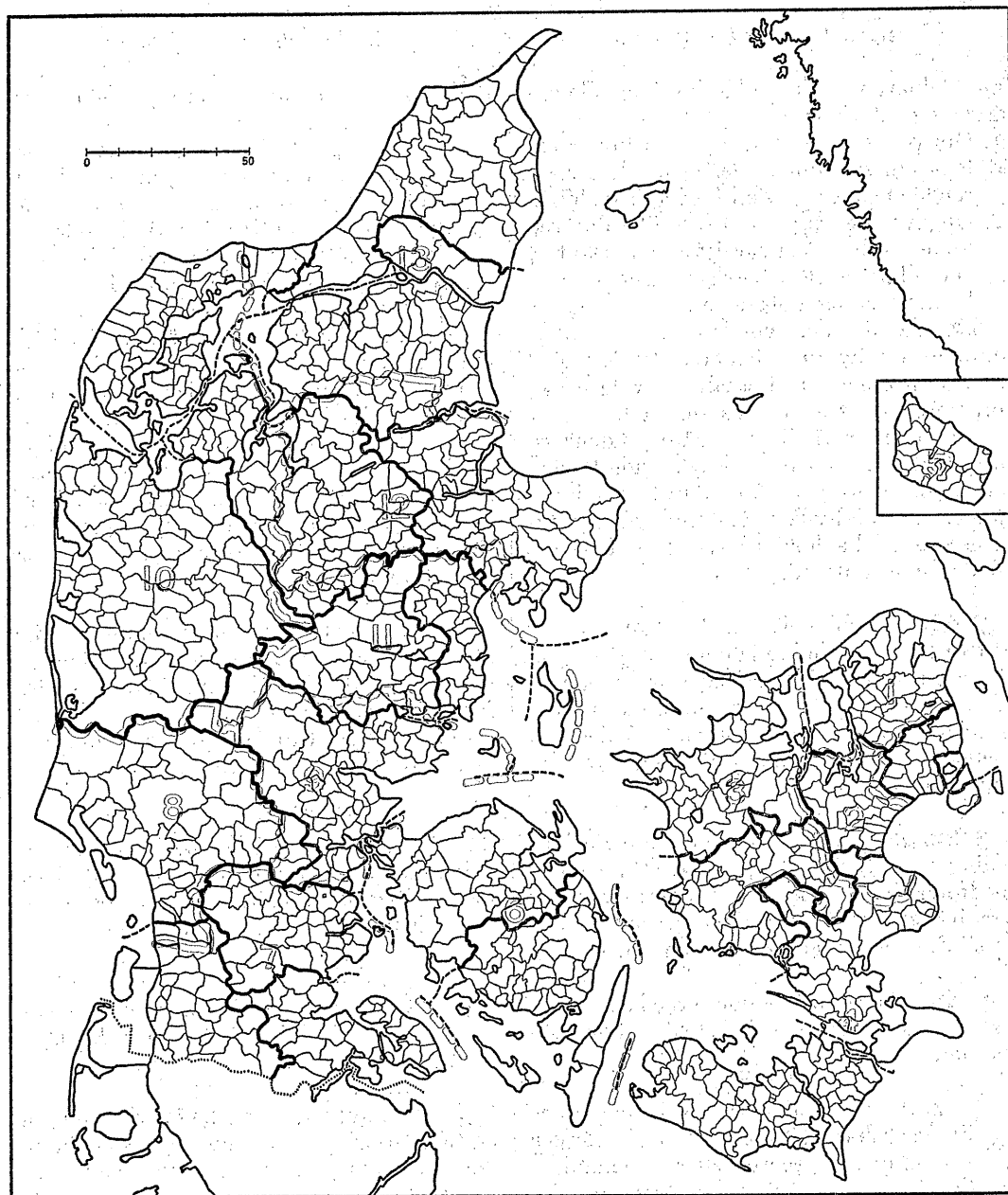
§ 21. I forbindelse med en omlægning af den kommunale inddeling kan indenrigsministeren efter indstilling fra kommunalreformkommissionen ophæve et bestående fællesskab mellem to eller flere kommuner og fastsætte vilkårene herfor.

§ 22. Ændringer i den kommunale inddeling medfører ingen ændring i områderne for kredit- og hypotekforeningernes og brandforsikringsselskabernes virksomhed.

§ 23. Uanset bestemmelserne i denne lov bevarer de hidtidige købstæder købstadnavnet.

§ 24. Loven gælder ikke for København og Frederiksberg kommuner, Københavns amtskommune, Færøerne eller Grønland.

Stk. 2. Der kan dog foretages mindre grænsereguleringer mellem Københavns amtskommune og tilstødende amtskommuner.

13. AMTSKOMMUNER + HOVEDSTADSOMRÅDET

Bilag til f. t. l. vedr. den kommunale inddeling.

KOMMUNALREFORMKOMMISSIONEN

København, den 24. september 1968.

I skrivelse af 2. september 1968 har indenrigsministeriet meddelt, at regeringen — under hensyn til den betydning, der må tillægges den fremtidige amtskommunale inddeling og den usikkerhed, der synes at kunne spores om det mest hensigtsmæssige antal amter — agter at fremsætte lovforslag om en ændret amtskommunal inddeling i begyndelsen af den nye folketingssamling. Ministeriet har derfor anmodet kommunalreformkommissionen om — uanset de i inddelingsloven fastsatte procedureregler — snarest belejligt at afgive det nu tilvejebragte materiale vedrørende amtsinddelingen til ministeriet ledsaget af de bemærkninger hertil, som kommissionen måtte finde anledning til.

I denne anledning skal det oplyses, at kommunalreformkommissionen i sin hidtidige behandling af de amtskommunale inddelingsforhold har lagt hovedvægten på at tilvejebringe et egnet grundlag for en vurdering af den mest hensigtsmæssige amtskommunale inddeling. Kommissionen har — med udgangspunkt i de i inddelingsloven angivne kriterier for en ny amtskommunal inddeling — tilvejebragt oplysninger om den hidtidige og forventede befolkningsmæssige og erhvervsmæssige udvikling i de enkelte områder af landet; om det daglige kontaktmønster i samfundet, om kravene til en hensigtsmæssig varetagelse af de større lokale opgaver, samt om de enkelte områders økonomiske forhold, deres skattegrundlag, udgiftsforhold m. m. Dette oplysningsmateriale er optaget i den særlige betænkning „Amtskommuner — befolkning, opgaver, økonomi, oplande“, der for nylig er udsendt til samtlige amtskommuner, købstæder m. m. og offentliggjort. Et eksemplar af betænkningen vedlægges.

Tilvejebringelsen af dette materiale åbnede mulighed for, at kommissionen i løbet af foråret 1968 kunne indlede en række drøftelser om de amtskommunale inddelings-

problemer og optage forhandlinger med byråd og amtsråd i de amter, hvor byinddelingsproblemerne var til behandling. Da der imidlertid ikke under kommissionens behandling af inddelingsforholdene tegnedes sig et helt klart billede af den mest hensigtsmæssige amtskommunale inddeling, fandt kommissionen det rigtigt at offentliggøre visse skitseforslag til en ny amtskommunal inddeling for derigennem at søge rejst en offentlig debat om disse problemer og eventuelt herved fremkalde synspunkter, der kunne være vejledende for de videre overvejelser om de fremtidige amtskommuners antal og grænser.

I en særlig publikation „Nye Amtskommuner“, hvoraf et eksemplar ligeledes vedlægges, offentliggjorde kommissionen i begyndelsen af juli måned tre skitseforslag til en ny amtskommunal inddeling. Skitseforslagene, der inddeler landet uden for hovedstadsområdet (København, Frederiksberg og Københavns amtskommune) i henholdsvis 16, 13 og 12 amtskommuner, var ikke udtryk for nogen stillingtagen fra kommissionens side, men skitserne repræsenterede de vigtigste af de synspunkter, som var kommet frem under kommissionens behandling af problemerne. Forslagene adskilte sig fra hinanden såvel i relation til omfanget af amtsammenlægninger som til rækkevidden af grænsereguleringerne.

De tre skitseforslag var i øvrigt suppleret med en fjerde skitse til en opdeling af landet i 8 amter, idet der havde været nævnt muligheden af at gennemføre en videregående sammenlægning af amter. Dette skitseforslag var dog ledsaget af en bemærkning om, at det var den overvejende opfattelse i kommissionen, at så vidtgående ændringer i den administrative inddeling ikke var nødvendigt af hensyn til tilvejebringelsen af et hensigtsmæssigt grundlag for en varetagelse af de amtskommunale opgaver.

Bilag 3.

Offentliggørelsen af kommissionens skitseforslag har givet anledning til en indgående debat om den fremtidige amtskommunale inddeling. Der har i dagspressen været en række indlæg om amtsinddelingen, og der har i amtsråd, byråd og sogneråd været forhandlinger om den mest hensigtsmæssige inddeling. På amtsrådsforeningens ekstraordinære møde i Randers den 15. august 1968 fremkom indlæg fra hovedparten af amtsrådene, jfr. vedlagte stenografiske referat fra mødet, der er udsendt af amtsrådsforeningens sekretariat, og kommissionen har indtil nu modtaget skriftlige tilkendegivelser fra 13 amtsråd, 68 byråd og 24 sogneråd. Disse henvendelser vedlægges i afskrift ledsaget af et oversigtsreferat over de samlede oplysninger om kommunernes stillingtagen til amtsskitserne, som kommissionen ligger inde med.

Det er kommissionens opfattelse, at der gennem offentliggørelsen af skitseforslagene er fremkommet et værdifuldt materiale til belysning af de problemer, der lokalt knytter sig til en omfattende revision af den amtskommunale inddeling. Der er langt fra enighed mellem kommunerne om amtsinddelingen i de enkelte områder af landet, men der er visse fælles træk i flere af indlæggene. Der er i hovedparten af amterne givet udtryk for et ønske om at bevare det nuværende amt som en selvstændig amtskommunal enhed, men der er samtidig antydet subsidiære løsninger på amtsinddelingen, der til en vis grad viser sammenfaldende interesser. Dette gælder i særlig grad i relation til eventuelle amtssammenlægninger.

På Sjælland og Lolland-Falster vil en sammenlægning af Præstø og Maribo amter således tilsyneladende blive mødt med en vis forståelse hos hovedparten af kommunerne i de to amter, hvis der skal gennemføres omfattende amtssammenlægninger, og under samme forudsætning anses en sammenlægning af Sorø og Holbæk amter for en mere nærliggende løsning end en sammenlægning af disse amter til anden side. Der er i Roskilde og Frederiksborg amter givet udtryk for interesse i at opretholde de to amter som selvstændige amtskommunale enheder, og samme indstilling mødes på Bornholm i relation til Bornholms amt. På Fyn har det været vanskeligt i Svendborg amt — måske særlig udpræget hos kom-

munerne i den sydlige del af amtet — at opnå tilslutning til planen om Fyn som én amtskommune, medens denne tanke hos kommunerne i Odense amt er blevet anset for en ret naturlig løsning på amtsinddelingen.

I Sønderjylland foretrækker kommunerne ét sønderjysk amt fremfor en nord-sydgående deling af hele det sydjyske område. Kommunerne i Ribe amt og en del kommuner i Vejle amt går ind for at bevare de to amter som selvstændige enheder. De fleste kommuner i Ringkøbing amt, der har udtalt sig over for kommissionen, finder, at amtet har en tilstrækkelig størrelse — såvel befolkningsmæssigt som arealmæssigt — til selvstændigt at varetage de amtskommunale opgaver, medens flere kommuner i Viborg og Thisted amter er gået ind for en sammenlægning af de to amter — hvis amterne ikke kan bevares som selvstændige enheder. I Hjørring amt foretrækker kommunerne tilsyneladende en sammenlægning af amtet med Aalborg amt — hvor der også er vist interesse for en sådan sammenlægning — fremfor en beskæring af Hjørring amt, som angivet i et af skitseforslagene. I Randers, Århus og Skanderborg amter er meningene tilsyneladende ret delte — der er kommuner, der foretrækker områdets opdeling i to amtskommuner, og andre, der finder én amtskommune passende.

Der er tilsyneladende større uenighed mellem kommunerne om den mere detaljerede fastlæggelse af amtsgrænserne i forslagene, selv om der dog også her er områder, hvor en skitseret regulering af en amtsgrænse har mødt forståelse på begge sider af den nuværende grænse.

Da amtsinddelingsproblemerne agtes forelagt folketinget, har kommissionen ikke ment at burde fremsætte et forslag til en fremtidig amtskommunal inddeling. Kommissionen har i førnævnte publikation „Nye Amtskommuner“ fremhævet, at der blandt medlemmerne er enighed om, at det vil være rigtigt og muligt at gennemføre en betydelig reduktion i antallet af amtskommuner. Det tilvejebragte materiale peger mod, at der ved ændringer i den amtskommunale inddeling bør søges etableret enheder med et befolkningsgrundlag på så vidt muligt mindst 200.000—250.000 indbyggere, idet enheder af denne størrelse vil åbne mulighed for en rationel tilrettelæggelse og admini-

stration af en række lokale opgaver. Det er ligeledes anført, at der ved den nye amtsinddeling endvidere bør tages hensyn til de befolkningsmæssige og erhvervsmæssige kontakthold i de enkelte områder af landet, men at kommissionen ikke finder, at udligningsmæssige betragtninger — under hensyn til den relativt beskedne forskel i udligningen, som opnås ved de forskellige amtsammenlægninger — bør tillægges for afgørende vægt ved tilrettelæggelsen af den nye amtsinddeling.

Kommissionen har endelig ønsket at fremhæve, at hensynet til den fremtidige primærkommunale inddeling må indgå som et afgørende moment ved fastlæggelsen af de fremtidige amtskommunale grænser, og at det i alle tilfælde forekommer rimeligt at sikre kommissionen og indenrigsministeren mulighed for at regulere de fastlagte amtsgrænser i tilfælde af primærkommunale sammenlægninger på tværs af amtsgrænserne.

Zeuthen

N. Bentsen.

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16
17	18	19	20
21	22	23	24
25	26	27	28
29	30	31	32
33	34	35	36
37	38	39	40
41	42	43	44
45	46	47	48
49	50	51	52
53	54	55	56
57	58	59	60
61	62	63	64
65	66	67	68
69	70	71	72
73	74	75	76
77	78	79	80
81	82	83	84
85	86	87	88
89	90	91	92
93	94	95	96
97	98	99	100

Indenrigsministeren.

Bilag 4.

De nuværende amtskommuners befolkning og areal.

Amter	Areal i km ²	Befolkning		
		1901	1950	1/7 1967
Hovedstadsområdet	584	528.514	1.200.699	1.344.062
Roskilde	704	45.023	76.781	117.772
Frederiksborg	1.347	90.476	147.695	227.716
Holbæk	1.754	98.325	126.162	132.593
Sorø	1.477	94.422	125.400	138.134
Præstø	1.683	103.293	123.439	126.205
Bornholm	588	40.889	48.134	48.733
Maribo	1.795	105.021	135.337	128.419
Svendborg	1.637	128.241	149.671	146.895
Odense	1.848	151.544	245.864	281.367
Vejle	2.351	125.523	201.113	231.627
Skanderborg	1.765	88.424	134.133	146.562
Århus	777	98.016	198.267	236.812
Randers	2.509	118.586	167.336	182.808
Aalborg	2.933	128.656	225.394	251.761
Hjørring	2.886	119.385	169.690	184.585
Thisted	1.774	71.438	88.091	83.016
Viborg	2.992	106.608	155.603	167.058
Ringkøbing	4.612	111.474	186.851	223.500
Ribe	3.096	95.682	170.448	198.380
Haderslev	1.339	50.230	69.118	74.307
Aabenraa-Sønderborg	1.231	64.536	94.051	115.948
Tønder	1.386	33.319	41.998	43.129
Hele landet...	43.068	2.597.625	4.281.275	4.831.389

Bilag 5.

Fremskrivning af de nuværende amters befolkningsgrundlag.
(På grundlag af befolkningsudviklingen 1950-65).

Amter	1985 1.000 indb.	2000 1.000 indb.
Hovedstadsområdet	1.570	1.744
Roskilde	151	188
Frederiksborg	302	380
Holbæk	138	145
Sorø	150	163
Præstø	124	126
Bornholm	49	50
Maribo	120	113
Svendborg	144	143
Odense	326	363
Vejle	263	294
Skanderborg	157	168
Århus	286	331
Randers	195	208
Aalborg	282	310
Hjørring	203	220
Thisted	76	70
Viborg	179	193
Ringkøbing	267	307
Ribe	231	260
Haderslev	81	86
Aabenraa-Sønderborg	141	165
Tønder	45	46
Hele landet...	5.480	6.073

Bilag 6.

De nuværende amters beskatningsgrundlag.

Amter	Skalaindkomst pr. indb. 1967—68		Grundværdi pr. indb. 1967—68		Beskatnings- niveau ved udskrivning af 1.000 kr. pr. indb.*)
	kr.	Indeks	kr.	Indeks	
Hovedstadsområdet	7.258	141,0	10.019	134,1	11,4
Roskilde	5.596	108,7	11.552	153,1	13,6
Frederiksborg	5.999	116,5	14.855	196,8	12,2
Holbæk	4.196	81,5	9.502	125,9	17,8
Sorø	4.647	90,3	7.230	95,8	17,4
Præstø	4.511	87,6	8.015	106,2	17,5
Bornholm	3.699	71,8	4.074	54,0	23,2
Maribo	4.244	82,4	7.378	97,8	18,7
Svendborg	3.871	75,2	6.079	80,5	20,9
Odense	4.557	88,5	5.703	75,6	18,5
Vejle	4.339	84,3	5.789	76,7	19,2
Skanderborg	4.095	79,5	4.710	62,4	20,8
Århus	5.369	104,3	6.228	82,5	15,7
Randers	3.986	77,4	6.043	80,1	20,4
Aalborg	4.076	79,2	4.849	64,3	20,8
Hjørring	3.510	68,2	4.304	57,0	24,1
Thisted	2.992	58,1	5.420	71,8	26,3
Viborg	3.588	69,7	4.889	64,8	23,1
Ringkøbing	3.862	75,0	5.253	69,6	21,5
Ribe	3.920	76,1	5.010	66,4	21,4
Haderslev	3.990	77,5	6.445	85,4	20,2
Aabenraa-Sønderborg	4.645	90,2	4.953	65,6	18,6
Tønder	3.495	67,9	5.211	69,0	23,4
Hele landet...	5.149	100,0	7.547	100,0	15,9

*) Udskrivningen er sat i forhold til skalaindkomsten + 15 pct. af grundværdierne i de enkelte amter.

Bilag 7.

De foreslåede nye amtskommuners befolkning, beskatningsforhold m. v.

Amter	Folketal 1/7, 1967	Beregnet folketal år 2000	Grundværdi pr. indbygger kr.	Skala- ind- komst pr. indbygger kr.	Beskatnings- niveau ved udskriv- ning af 1.000 kr. pr. indb.)*
Hovedstadsområdet	1.344.062	1.744.000	10.019	7.258	11,4
1. Frederiksborg	227.716	380.000	14.855	5.991	12,2
2. Roskilde	132.669	204.000	11.361	5.474	13,9
3. Vestsjælland	245.141	281.000	8.368	4.453	17,5
4. Præstø-Maribo	259.653	248.000	7.583	4.377	18,1
5. Bornholm	48.733	50.000	4.072	3.699	23,2
6. Fyn	428.262	506.000	5.852	4.462	18,7
7. Sønderjylland	234.048	297.000	5.506	4.215	19,8
8. Ribe	193.471	252.000	4.932	3.916	21,5
9. Vejle	276.669	344.000	5.704	4.358	19,2
10. Ringkøbing—Thisted	364.808	446.000	5.197	3.600	22,8
11. Århus—Skanderborg	363.818	484.000	5.806	4.863	17,4
12. Randers—Viborg	284.940	316.000	5.555	3.834	21,4
13. Nordjylland	427.399	521.000	4.502	3.854	22,1
Hele landet	4.831.389	6.073.000	7.547	5.149	15,9

*) Udskrivningen er sat i forhold til skalaindkomsten + 15 pct. af grundværdierne i de enkelte nye amtskommuner.

DE SAMVIRKENDE KOMMUNALFORENINGER I DANMARK

(Sognerådsforeningerne).

Den 22. august 1968.

Den i henhold til lov nr. 225 af 3. juni 1967 om revision af den kommunale inddeling nedsatte kommunalreformkommission har ved loven fået pålagt inden 1. april 1969 at udarbejde forslag til ændringer i den amtskommunale inddeling og til ændringer i kommuneinddelingen omkring byerne. Kommissionen skal endvidere virke for gennemførelse af ændringer i den kommunale inddeling uden for byerne, men der er ikke pålagt kommissionen nogen pligt til inden en forud fastlagt frist at fremkomme med forslag om sådanne ændringer, og kommissionen er alene beføjet til at søge sådanne ændringer gennemført i tilfælde, hvor der er opnået enighed herom mellem de pågældende kommunalbestyrelser, og vedkommende amtsråd kan tiltræde forslaget, eller i tilfælde, hvor det i forbindelse med forslag til sammenlægning omkring et bysamfund sker for at sikre en hensigtsmæssig kommuneinddeling i området.

De samvirkende Kommunalforeninger har hidtil støttet den opfattelse, der har ligget til grund for loven, at bestræbelserne for gennemførelse af kommunesammenlægninger ved frivillig aftale mellem kommunalbestyrelserne uden for byområderne var i en god gænge, og at det derfor indtil videre skulle overlades til kommunalbestyrelserne selv at forhandle sig til rette om sammenlægningsspørgsmålene. Samvirksomheden mener fortsat principielt, at det ville være bedst, om sammenlægningsspørgsmål kunne løses ved frie forhandlinger mellem kommunalbestyrelserne, men har set sig nødsaget til at tage spørgsmålet om en ændret fremgangsmåde for gennemførelse af ændringer i den kommunale inddeling uden for byområderne op til fornyet overvejelse i lyset af den stedfundne udvikling.

Samvirksomheden gjorde sammen med Bymæssige Kommuner ved en skrivelse af 7. marts 1968 indenrigsministeren opmærk-

som på de betænkeligheder, der knytter sig til, at kommunalreformkommissionen i sit arbejde hovedsagelig lagde vægt på gennemførelse af sammenlægninger omkring byerne i henhold til lovens § 3 uden i tilstrækkeligt omfang at tage hensyn til den primærkommunale inddeling som helhed, hvilket efter foreningernes mening meget vel kunne føre til, at der i vidt omfang ikke ville blive grundlag for dannelse af bæredygtige kommuner ved siden af sammenlægningskommunerne omkring byerne. Foreningerne henstillede til ministeren, at det enten ved forhandling med kommissionen eller på anden måde blev sikret, at hensynet til den samlede primærkommunale inddeling tilfaldes større vægt, således at der i kommissionens arbejde blev taget ligeligt hensyn til alle led i inddelingsreformen. Man pegede i denne forbindelse på muligheden af, at det henstilledes til kommissionen, at forslag om mere omfattende sammenlægninger alene stilles som et led i en samlet løsning af den primærkommunale inddeling i vedkommende område, således at der herudover alene stilles forslag om sådanne grænseændringer, der klart følger af hovedreglen i lovens § 3.

Det er samvirksomhedens opfattelse, at de betænkeligheder med hensyn til den videre udvikling af de kommunale strukturændringer uden for byområderne, der blev givet udtryk for i skrivelsen af 7. marts 1968, er blevet bestyrket i den mellemliggende tid. Selv om kommunalreformkommissionen i nogle tilfælde i sine forslag om sammenlægning af bysamfund har søgt at tilgodese mulighederne for dannelse af levedygtige primærkommuner uden for bysamfundene, er opnåelsen af det tilsigtede mål med sådanne forsøg i en del tilfælde blevet hindret af enkelte kommunalbestyrelser, der enten ikke har ønsket en bestående kommune delt og derfor har ønsket hele kommunen sammenlagt med den nye bykommune eller

— af frygt for manglende økonomisk bærekraft i den påtænkte kommune uden for byområdet — har optaget forhandling om sammenlægning med byen, uanset at vedkommende kommune hverken helt eller delvis var omfattet af kommissionens forslag om sammenlægning af kommuner i vedkommende byområde. På tilsvarende måde har også i andre tilfælde kommunalbestyrelser i landkommuner uden udsigt til forbedring af befolkningens indtjeningsmuligheder foretrukket at rette henvendelse til selv forholdsvis fjertliggende bykommuner fremfor i fællesskab med de nærmestliggende kommuner at søge dannet en kommune, der med hensyn til befolkning og udstrækning kunne danne et tilfredsstillende grundlag for løsningen af de kommunale opgaver i området.

Efter samvirksomhedens opfattelse fører den udvikling, der her tegner sig, til, at der bliver tale om et langt mindre antal kommuner og langt mere vidtstrakte kommuner end forudsat af folketinget ved inddelingslovens vedtagelse. Og denne udvikling skyldes ikke så meget en ændret opfattelse hos vedkommende kommunalbestyrelser og deres rådgivere af, hvilken størrelse kommunerne bør have for på tilfredsstillende måde at varetage de lokale opgaver, men i højere grad, at mere landprægede kommuner under de nuværende økonomiske vilkår og under det bestående skatte- og refusions-system kan imødesee en betydelig mere tyngende kommunal beskatning end mere byprægede kommuner.

Efter samvirksomhedens opfattelse ville en omlægning af det kommunale tilskuds- og refusionssystem, der bl. a. indebar indførelsen af et skattegrundlagstilskud efter principper svarende til det svenske tilskudssystem, som omtalt i samvirksomhedens skrivelse til indenrigsministeren af 21. marts 1968 herom, give mulighed for, at andre lige så vigtige eller vigtigere hensyn end hensynet til den økonomiske bærekraft trådte i forgrunden ved de lokale overvejelser om sammenlægninger. Der tænkes her på hensynet til at skabe enheder, der kan danne grundlag for et livskraftigt lokalt folkestyre, der på hensigtsmæssig måde kan give befolkningen den bedst mulige betjening og kan varetage de lokale administrative opgaver.

Da en for landkommunerne tilfredsstillende omlægning af bydefordelingen ifølge de seneste meddelelser ikke kan forventes gennemført hurtigt, og da frivillige sammenlægninger uden hensyntagen til den samlede primærkommunale inddeling efterhånden tiltager i foruroligende grad, finder De samvirkende Kommunalforeningers bestyrelse, at der snarest muligt bør tages skridt til at sikre, at hensynet til den samlede primærkommunale inddeling inden for de enkelte områder varetages.

Samvirksomhedens bestyrelse skal derfor — efter at have drøftet spørgsmålet på et ekstraordinært bestyrelsesmøde i Randers den 15. august 1968 — henstille til indenrigsministeren, at der snarest muligt i den kommende folketingssamling gennemføres sådanne ændringer i lov om revision af den kommunale inddeling, at der sikres en samlet tilrettelæggelse af den primærkommunale inddeling inden for de enkelte geografiske områder — i videst muligt omfang i tilknytning til den stedfindende revision af inddelingen omkring byerne, og således at forslag om sammenlægninger ikke fremtidig kan godkendes, medmindre de harmonerer med samlede planer for den primærkommunale inddeling i hele det pågældende område.

En ændring af inddelingsloven kan f. eks. gå ud på, at det pålægges kommunalreformkommissionen inden for en i loven fastsat forholdsvis kort frist at udarbejde samlede planer for den primærkommunale inddeling for sammenhængende geografiske områder. Ved udarbejdelsen af disse planer skal kommissionen rådføre sig med amtsrådene og de lokale kommunalforeninger, der omvendt — sammen med amternes administration — har pligt til at bistå kommissionen i dette arbejde. Indtil sådanne planer er udarbejdet, kan alene sådanne sammenlægninger gennemføres, der utvivlsomt ikke vil komme til at stride mod de forventede planer — f. eks. fordi de er i overensstemmelse med et allerede i pagt med reformens målsætning etableret mønster for kommuneinddelingen på den pågældende egn. De udarbejdede planer forelægges vedkommende amtsråd og kommunalbestyrelser med opfordring til inden en af kommissionen fastsat frist at udtale sig om vedkommende plan samt til ved indbyrdes forhandlinger at søge sammenlægninger gennemført efter planen. Af-

taler mellem kommunalbestyrelser om sammenlægning i overensstemmelse med planen kan herefter gennemføres af indenrigsministeriet. Kan kommunalbestyrelserne ikke tiltræde kommissionens plan vedrørende en eller flere sammenlægninger, afholder kommissionen forhandlinger med de berørte kommunalbestyrelser og vedkommende amtsråd. Opnås der på grundlag af sådanne forhandlinger enighed mellem kommunalbestyrelserne og kommissionen om den fremtidige kommuneinddeling i området, kan aftaler mellem kommunalbestyrelser om sammenlægning i overensstemmelse hermed gennemføres af indenrigsministeriet. Opnås der ikke ved forhandlingerne enighed mellem kommunalbestyrelserne og kommissionen, udarbejder kommissionen på grundlag af det herefter foreliggende materiale en endelig plan for kommuneinddelingen i vedkommende område. Aftaler mellem kommunalbestyrelser om sammenlægning i overensstemmelse med denne plan kan herefter gennemføres af indenrigsministeriet, medens aftaler, der forudsætter afvigelser fra planen,

skal godkendes af reformkommissionen, forinden de kan gennemføres af indenrigsministeriet. I det omfang, der ikke inden en i loven fastsat frist er foretaget skridt til gennemførelse af sammenlægninger i overensstemmelse med de endelige planer, påhviler det kommissionen inden en ligeledes i loven fastsat frist overfor indenrigsministeren at fremsætte forslag til ændringer i kommuneinddelingen for de pågældende områder. Ændringer i kommuneinddelingen kan herefter gennemføres efter reglerne i inddelingslovens § 13.

I betragtning af den betydelige indflydelse, der herved foreslås tillagt kommunalreformkommissionen med hensyn til den kommunale inddeling uden for byerne, finder samvirksomhedens bestyrelse, at det ville være naturligt, om repræsentationen i kommunalreformkommissionen for de kommuner, der omfattes af forslaget, udvides, således at samvirksomheden får tre repræsentanter i kommissionen ved behandlingen af disse sager.

A. Daugaard.

E. Krarup.